

Čertova ruka

Území Českého ráje nelákalo jen naše romantiky, ale je jedním z nejvíce osídlených území u nás, soudě podle množství dochovaných archeologických nalezišť.

Krajina za krajinou

Vnímáme dnes krajinu stejně jako naši předkové? O jejich přímé zkušenosti můžeme spekulovat, ale...

Uctívači Saurona, poklekněte!

Existují lidé, kteří uctívají bytosti a božstva známé z nějakého knižního nebo filmového světa. Nesmysl nebo ne?

Zrození matky a otce

V pohanské komunitě se to v poslední době začíná dětmi jen hemžit a beltainový čas je v tomto ohledu velmi inspirativní.

Beltaine 2015

VYHROCENÉ POHANSTVÍ

ZNÁTE JE VŠICHNI. A MOŽNÁ VY SAMI JSTE JEDNÍM Z NICH: LIDÉ, KTERÍ POTŘEBUJÍ SDĚLIT SVĚTU „JSEM POHAN“ NA PADESÁT METRŮ DALEKO. A AŽ UŽ NÁSLEDUJÍ JAKOUKOLIV CESTU, TAK VEMTE JED NA TO, ŽE JE TO TA JEDINÁ A SPRÁVNÁ CESTA.

Když budete mít tu smůlu, tak vám dokonce i vysvětlí, proč je ta jeho (či její) cesta ta správná. A ovšemže ta vaše není ta správná, protože jste málo pohanští. Když jsem se naposledy jednoho takového zeptal, jestli má doma i pohanský toaletní papír, tak na mě seslal smrtelnou kletbu.

Do Věstníku jsem si vzal na starost medailonky jednotlivých pohanských skupin a jednotlivců. A snažím se vás najít i na internetu. Je až s podivem, kolik pohanských stránek a blogů musí do světa křičet JÁ JSEM POHAN ihned poté, co je navštívíte.

Sestavil jsem si pohanské webdesignerské bingo. Pokud najdu alepoň tři z vyjmenovaných, vyhrál jsem bod: Černé a nebo zelené pozadí. Hvězdičky, či pentagramy. Jelen. Hákový kříž... tedy, promiňte: symbol slunce.

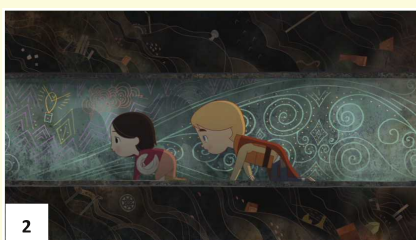
Runy. Runy na pozadí. Elfské vlnky. A když je nejhůř, tak bonusové body jsou za roztomilé obrázky čarodějnic. Nejlépe animovaných.

Když jsme dávali dohromady novou podobu Věstníku, tak jsme se na dané téma pohádali, jako psi. Prý bez run a pentaklů na pozadí nepůjde z časopisu poznat, jestli je pohanský. Jak to dopadlo nakonec, vidíte sami. Doufám, že i tentokrát jste poznali, že držíte v ruce další číslo pohanského časopisu, i když se na stránkách časopisu neproducíruje ani jeden jelen.

Myslím si, že lze o sobě říct „jsem pohan“ i bez toho, že bychom na sobě nosili deset kilo cinkrat, či si dávali pentagramy na svůj web. A pokud chcete i vy dalším pohanům říci, že tu jste a co děláte, tak se mi ozvěte. Rád vás formou medailonky představím v dalším čísle.

1

2

Z tohoto čísla

1 Martin Chejstovský vás zve na výlet do Českého ráje **2** Eylonwai připravila další várku tipů na pohansky laděné filmy **3** Cody se zamyslel nad propojením pohanství s kultu smyšlených bytostí ze světa literatury a filmu

3

v nejbližší době...

bližší informace na webu a FB PFI

květen

Knižní pubmoot Praha

Přednáška Šárky Sedlákové - Catalessi

Brno

Mlžná stezka pohanská

Brno

červen

Diskusní pubmoot Praha

Hudební pubmoot Hradec Králové

Pubmoot Brno

Výlet na Býčí skálu

Mlžná stezka pohanská

Brno

19. - 21.6. Vlčí slunovrat

oslava letního slunovratu

Kovčín

červenec

2.7. Tichá tajemství

vernisaž výstavy inspirované cestami mezi světy

Kulturní stánek Kabinet, Trutnov

2. - 6.7. Witchcamp

tradiční letní pohanské setkání nabitě zajímavým programem

České Meziříčí

11. - 12.7. Po proudu úterského potoka

výlet s PFI Bedružice - Konstantinovy Lázně

Mlžná stezka pohanská

Brno

OBSAH

Všehochuť

úvahy a zamyšlení, vážně i nevážně

2 ÚVODNÍK

žádní jeleni!

8 ZROZENÍ MATKY

jak se s dítětem rodí i matka

11 ZROZENÍ OTCE

a jak se zrodí rodič, který nerodí

13 HAVRANŮV SLOUPEK

vítejte za branami duchovní schizofrenie...

37 ČLENSTVÍ V PFI

proč se s námi skamarádit

Články

pohanství z mnoha pohledů

4 ÚŽASNÝ SVĚT SPISOVATELŮV

ponořte se do hlubin ukrytých příběhů

17 UCTÍVAČI SAURONA, POKLEKNĚTE

výmysl či božstva dnešní doby?

23 O DRUIDECH

jak to s nimi vlastně bylo?

26 POHANSTVÍ VE FILMU

další tipy na skvělé filmy!

Rozhovory, reportáže

zajímaví lidé, zajímavá místa

6 S PFI ZA LABYRINTY

nebyli jste s námi na výletě?

14 ČERTOVA RUKA

tip na výlet do Českého ráje

20 KRAJINA ZA KRAJINOU

vnímáme krajinu stejně, jako naši předkové?

32 MUŽ DEVATERA ŘEMESEL

ten umí to a ten zas - všechno...

Věstník Mezinárodní Pohanské Federace pro Čechy, Moravu a Slezsko

ČASOPIS PŘIPRAVUJÍ

šéfredaktorka: Lucie Haberlová
editorka: Jana Balušíková

GRAFICKÁ PODOBA

obálka: Pavel Ungr
foto: Wilhelmine Lachmanová
grafická úprava: Lucie Haberlová

DÁLE SPOLUPRACOVALI

Pavel Janíček, Květa Brudnová,
Tereza Micková, Kamila
Velkoborská, Martin Chejstovský

toto vydání
PROŠLO HAVRANEM

ÚŽASNÝ SVĚT SPISOVATELŮV

TEXT: LUCIE HABERLOVÁ

Byl jednou jeden pán a jmenoval se William Shakespeare. Osud ho předurčil k tomu, aby se chopil nejedné divadelní role. A také k tomu, aby nejednu hru napsal. Snad Múzy mu dopomohly k tomu, že vynikal v obojím – a tak se jeho věhlas šířil po celé zemi, i za její hranice.

Herecká společnost, jejíž byl součástí, se jednoho dne rozhodla postavit na břehu řeky Temže úžasné divadlo, vybavené vším, po čem mohl soudobý divadelník toužit. Znalí Petroniova výroku „že téměř celý svět je jevištěm“, nazvali jej Zeměkoulí.

Byl jednou jeden skotský král a jmenoval se Macbeth. Právě o něm

napsal Shakespeare jednu ze svých her. V té hře Macbeth nebyl králem, ale toužil se jím stát. A jeho žena se toužila stát královnou. A tak svému muži v příhodnou chvíli podstrčila dýku.

Macbeth se sice zděsil svého činu, když spatřil krev na dýce i svých rukou – vraždu však svedl na strážce a usedl na vytoužený trůn.

Ten, jež se má stát příštím králem, však unikne najatým vrahům – zatímco jeho zavražděný otec se Macbethovi zjeví jako duch a vyděsí jej (téměř) k smrti.

K Macbethovu konci již nezbývá mnoho – příběh končí, když se samotný les obklopující královský hrad začne hýbat a naplní tak věštbu

podivného sesterstva tří čarodějnic, jež se schází na vřesovištích, v kotli nad ohněm vaří lektvary z jedových drobů a věští budoucnost skotské země.

Zdají se vám oba příběhy povědomé, ač jste o Shakespearovi slyšeli jen v hodinách literatury a žádnou z jeho her jste neviděli? Pak budeme vyprávět dál...

Byl jednou jeden pán a jmenoval se Terry Pratchett. Osud tomu chtěl, aby se stal slavným spisovatelem a aby do svých knih vložil snad všechno, co se v životě dozvěděl a přišlo mu to zajímavé. A věděl toho opravdu hodně. I jemu daly Múzy schopnost zaujmout své čtenáře napříč kontinenty.

Jednou z jeho knih jsou Soudné sestry. V té knize tři čarodějnice při své schůzce na vřesovišti zachrání právoplatného dědice trůnu a pomohou mu uniknout s kočovnou divadelní společností.

Jeho otec, teď již bývalý král, byl zavražděn ve svém hradu – lady Felmetová zosnovala vraždu a její muž nedokáže smýt krev ze svých rukou. Zatímco se starý král co duch zjevuje svému nástupci, jeho syn vyrůstá a stává se přesvědčivým hercem, díky němuž se divadelní společnosti daří, jako nikdy dříve.

A tak se na břehu Ankhú rozhodne vybudovat divadlo, takové, jaké ještě nikdo neviděl. Vybavené vším, po čem jen herci mohou toužit. Jméno divadla zní Zeměplocha.

Ve starém království však přichází spravedlnost – sama země povstane proti krutovládci Felmetovi a jeho ženě, les se dá do pohybu a ukončí vládu vrahů starého krále.

Pokud knížky Terryho Pratchetta neznáte, nenechte se mýlit – příběhy jeho Zeměplochy nejsou jen pustou kopií příběhů, které už někdo napsal nebo prožil. Právě naopak. Pokud neznáte příběh prolínající se tou kterou knihou, možná jej ani nezaznamenáte a pouze se budete královsky bavit dokonalým humorem a příběh vás bude unášet ke svému cíli tak, že nebudete chtít knížku odložit.

Ale pokud příběh znáte, budete se bavit dvakrát. Možná si pak knížku přečtete ještě jednou a budete hledat jeho náznaky před okamžikem, kdy jste jej odhalili.

Možná si teprve s Elániovou větou „Jsem borůvkový koláč“ pronesené v borogravštině uvědomíte, o kom je kniha Podivuhodný regiment (pokud ne, zapátrejte na internetu po Kennedyho větě „Ich bin ein Berliner“). Nebo konečně doopravdy pochopíte základy makroekonomie a monetární politiky státu – s knihou Nadělat prachy.

Jako pohané nejspíše oceníte i řadu velmi účinných čarodějnických technik Babi Zlopočasně a jejich kolegyň. Ano, vaše rituální práce bude účinná i přesto, že si místo meče vezmete do ruky hůl na prádlo – pokud znáte záměr a provedete jej dost přesvědčivě. Kouzla opravdu fungují už proto, že je připravila čarodějka – bez ohledu na jejich formu.

A pokud jste někdy zabrousili do komunity mágů – pak se nejspíš

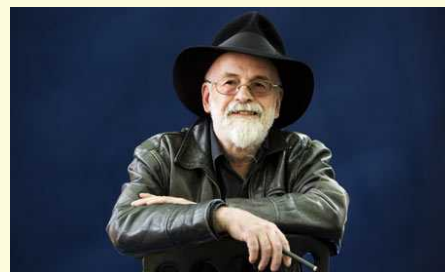

usmějete nad rozdílem mezi rituály mágů z Neviditelné university a čarodějek z Lancre.

12. března se na Twitteru Terryho Pratchetta objevila zpráva, která se dotkla asi všech příznivců jeho knížek. V duchu jeho zeměplošského světa se v ní psalo: „Terry vzal Smrtě za ruku a společně prošli dveřmi na černou poušť nekonečné noci“.

Snad by se hodilo napsat, že jeho knížky nám budou chybět. Ale nebyla by to pravda – jeho Zeměplocha i její obyvatelé tu s námi, na rozdíl od jejich tvůrce, zůstávají napořád. A i když už se nedočkáme dalších, můžeme se v našich knihovničkách vracet k řadě těch tlustých knížek nezaměnitelného formátu, s fantastickými obrázky na jejich obalu, a objevovat příběhy, které nám unikly.

Podle Terryho Pratchetta nás po smrti čeká přesně to, v co jsme během našeho života věřili. Pak tedy přejme právě jemu snadnou cestu skrz černou poušť a místo věčného spočinutí podle jeho nejkrásnějších představ.

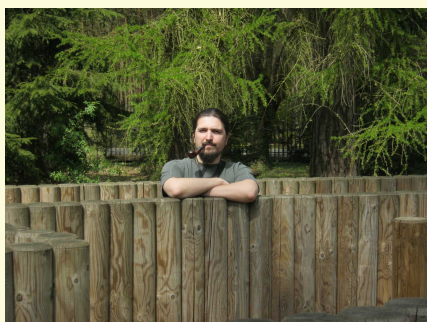
S PFI ZA LABYRINTY

TEXT: KVĚTA BRUDNOVÁ, FOTO: PAVEL UNGR, MICHAL JIRUF

„Bludištěm putuje dobrodruh, labyrintem poutník. Jeden poznává svět, druhý duši. Jeden hledá štěstí, druhý spásu. Dobrodruh kráčí vstříc nepokoji, poutník klidu. Cesta bludištěm bere dech, cesta labyrintem vede ke klidnému vědomému dýchání.“

Tolik říká báseň k rozdílu mezi bludištěm a labyrintem. My jsme si během slunečné dubnové soboty mohli vyzkoušet obě cesty. Ve skupince 14 dospělých, 7 dětských a 2 psích poutníků i dobrodruhů jsme vyrazili objevovat taje Labyrintária u zámku Loučeň.

V příjemném prostředí lesoparku na nás čekala spleť cestiček, které nás vedly za rozmanitými druhy labyrintů i bludišť. Poklidné, až meditativní kroužení ke středu nám nabídly čtyři klasické labyrinty, z nichž nejpůsobivější se nám zdál kamenný, inspirovaný Kelty, a pískovcový, stočený jako had na prosluněné louce.

Trochu vzrušení a zábavy, což ocenili především naši nejmladší poutníci, jsme si užili ve vysokém tisovém nebo palisádovém bludišti, hlavu nám zamotalo bludiště dlážděné a bludiště provazové nás dokonce vyzvalo k malé soutěži v obratnosti.

Labyrintárium neskrývalo jen zábavu, ale i poučení. V průběhu cesty jsme si mohli přečíst mnoho zajímavostí o původu a významu labyrintů.

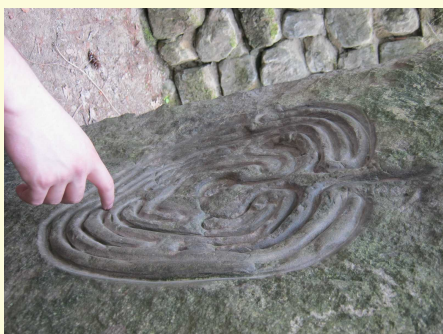
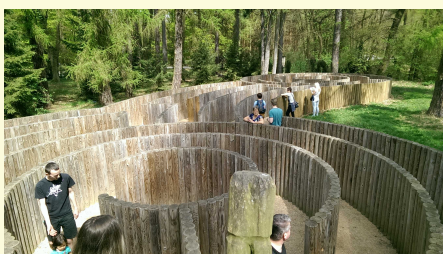
Přestože loučeňskému parku většinou vládne o víkendech čilý ruch, jistě si zde při troše umění

najdete i poklidné chvíle a místa, které vás svedou k hlubší vnitřní cestě ke svému středu.

Pokud vás naše výprava zlákala k vlastnímu průzkumu, můžete se inspirovat také článkem o magii labyrintů a jejich spojení s pohanskými rituály i s několika meditačními cvičeními, který brzy vyjde na webu PFIcz.

ZROZENÍ MATKY

TEXT: JANA BALUŠÍKOVÁ

I v naší republice pomalu přichází druhá generace pohanů. Pokud jste se rozhodli zplodit svého potomka právě v beltainovém čase, možná vám přijde vhod několik postřehů, které vycházejí z mé vlastní zkušenosti. Je třeba si uvědomit, že neexistuje univerzální návod, tabulka či instrukce. Každá žena je jedinečná, má během těhotenství i porodu jiné potřeby a z toho je třeba vycházet. Budu však ráda, když některou svým pohledem na toto období inspiřuji.

Období těhotenství je časem velkých změn. Mění se hladiny hormonů, nálady, chutě, tělesné proporce... Některá z nás to snáší lépe, jiná hůř, ale většinou po prvním trimestru se situace poněkud ustálí. Miminko o sobě začíná dávat vědět zřetelnými pohyby, a tak je i mnohem snadnější se na něj naladit a „povídat“ si s ním. Pokud vám to přijde divné, tak se do toho nenuťte. Stejně tak se může stát, že i při vaší sebevětší snaze odezva nepřichází. I to je normální. Mám zkušenost, že jedna dcerka

„komunikovala“ a druhá mě zcela ignorovala.

Koncem třetího trimestru můžete požádat o podporu některou z bohyň, která má ve své patronaci ochranu rodiček, rodiny a mateřství. Ať už je to Frigg, Hestia, Eset, Ceres... Udělejte to způsobem, který je vám blízký. Já si v tomto ohledu příliš na ceremonie nepotrpím, jsem spíš úsporný minimalista.

Porod samotný je v současné době poměrně diskutované téma a je zřejmé, že společnost na něj nemá jednotný názor. I když už jsem četla ledacos, názor porodníka Alexandra Bartáka, dle něhož je porod „bolestivá, extrémně nebezpečná, krvavá, brutální, hnusná záležitost“ mě poněkud překvapil. Já se naopak domnívám, že jde o velice silný až mystický zážitek, s velkým transformačním potenciálem. Rodí se totiž nejen dítě, ale současně s ním se zrodí i Matka.

Měla jsem možnost zažít jeden

porod zcela v režii lékařů se všemi vymoženostmi, které moderní porodnictví poskytuje, a dva porody přirozené. Rozdíly jsou diametrální. Je neuvěřitelné, jak obrovskou animální sílu v sobě člověk objeví, když dá věcem volný průběh. A proto jsem jednoznačně pro přirozený porod, pokud to jen trošku jde.

Je zvláštní, že ani tento termín není chápán všemi stejně. Lékaři tak označují vaginální porod a část veřejnosti si představí porod domácí, někteří dokonce rození v brázdě v poli.

Od našich matek se dozvídáme, že porod je něco, co žena musí přežít, když touží po dítěti. Případně: „Vydržela to každá, vydržíš to taky.“ Nad tím, že si mladá žena hodlá porod užít, nechápavě kroučí hlavou. Nebo podotknou něco o podlomeném duševním zdraví či o výmyslech.

Ale jak to tedy vlastně je?

Přirozený je takový porod, který se rozbíhá sám a probíhá bez zásahu zvenčí. Nejdůležitějším aktérem je v této situaci žena, která si sama nerušeně volí jeho průběh. Věřte, že každá v sobě tento instinkt máme. Stačí se jen řídit tím, co je nám v danou chvíli nejpříjemnější nebo je pro nás nejpřirozenější. Ať už je to určitý typ pohybu nebo polohy během kontrakcí, pobyt v teplé vodě, poslech hudby či naprosté ticho, stimulující vůně, přítmí atp. V této chvíli je ale důležité ještě připomenout, že se zde bavíme o poučené nízkorizikové rodičce, s bezproblémovým a fyziologickým

průběhem těhotenství.

Ale i u ženy, u které je možné očekávat komplikovanější průběh a tedy i nutnost odborných zásahů, se nic nepokaží, pokud bude v psychické pohodě. Porod se totiž odehrává především „v hlavě“. Určitě se najde ale i řada žen, které uklidňuje přítomnost velkého týmu zdravotníků a nejrůznějších přístrojů. Jsou ovšem i takové, které bez tmy, ticha a naprosté intimity zkrátka neporodí. Tyto případy pak končí císařským řezem.

Je zajímavé, že veterináři dobře vědí, že rodičí ovce se nemá rušit. Pokud ale totéž požaduje rodičí žena, ještě stále je dost zdravotních zařízení, kde je to velký problém.

Přitom způsob, jakým přijde dítě na svět, poměrně zásadním způsobem daného jedince ovlivňuje. Proto také ženy, které mají negativní zkušenost z porodnice, často raději volí porod v domácím prostředí. Bojí se totiž rutinních zásahů, separace jejich dítěte a zejména pak následků, které to bude mít. Není to tedy kvůli jejich pohodlí, či absenci obývací křesla nebo televize, jak se řada lidí domnívá. Jedná se o čistou eliminaci negativních dopadů na novorozence človíčka.

Během přirozeného porodu se neprovádějí rutinní zásahy, porod se neurychluje, ani nejsou podávány tisíce prostředků. Pokud pochopíte, že kontrakce není nepřítel, nepůjdete proti ní tím, že se sevřete, ale naopak se uvolníte a plynete na stejné vlně, mnohem snáze se budete otvírat a stahy budou snesitelnější. Stejně tak vokalizace během kontrakcí účinně napomáhá otevírání. Je-li totiž otevřeno hrdlo nahoře, lépe se otevírá i to děložní.

Samozřejmě jsou situace, kdy je lékařský zákrok nezbytný. K řadě komplikací by však nemuselo dojít, kdyby žena v porodnici nebyla ve stresu či nepohodě nebo neměla strach. Pak se totiž vylučuje adrenalin, který potlačuje sekreci oxytocinu, hormonu tolik důležitého pro správnou děložní akci. Někdy se kontrakce i zcela zastaví. Uměle podaný oxytocin zase nepodporuje vylučování endorfinů, takže jsou stahy vnímány jako silnější a bolestivější.

Na samotný porod se ve většině porodnic budou snažit ženu položit na krovky. Výhoda této polohy je pro zdravotnický personál, protože dobře vidí. Pro nastávající maminku i miminko už je výhodná méně. Porodní cesty se výrazně zúží, zvyšuje se pak pravděpodobnost nástřihu hráze. Také tlačení „do kopce“ je hodně náročné. Oproti tomu polohy ve stoje, v dřepu, sedě nebo kleku využívají gravitace a miminko pak snáze vyklouzne na svět. Od porodníků to ale vyžaduje určitou kreativitu.

Holátko na hrudi

Po porodu je pro maminku i miminko nejlepší, pokud je novorozenátko, dosud spojené

nedotepanou pupeční šňůrou, položeno ihned mamince na hrud. Tento akt, nebo chcete-li rituál, významně podpoří vytvoření jejich vzájemné emoční vazby. Kontakt kůže na kůži také napomáhá poporodní adaptaci miminka a dodá mu potřebné teplo. Nejdokonalejší vyhřívání lůžko je totiž vlastní máma. Zde opět nastupuje v řadě porodnic rutina a představa, že maminka si potřebuje odpočinout, a miminko bez větších diskuzí odvezou sestřičky. Řeknu vám, že pokud prožijete přirozený porod a okamžitý kontakt se svým děťátkem, zažíváte pak tak silnou euforii vlivem vyplavovaných hormonů, že se vám odpočívat nebude chtít.

Zajímavým počinem v souvislosti s porodem je pojidání placenty nebo popíjení koktejlu z placenty a ovoce. Tento orgán obsahuje řadu důležitých látek, které podporují regeneraci, tvorbu mateřského mléka, imunitní systém, zavinování dělohy, doplnění železa atd. Pokud ale při představě konzumace pocítujete tíseň v okolí žaludku, tak se k tomu propůjčit nemusíte.

V posteli je nejlépe

Dětská postýlka patří k výbavě

nejedné mladé rodiny. Pro mě ale bylo a je mnohem pohodlnější mít miminko ve své posteli. Z počátku se většina dětí kojí častěji, takže si maminka i lépe odpočine, když nemusí vstávat, lovit hladovce za šprušlíky a po krmení zase vracet. Usínala jsem bezprostředně po „připojení“. Sosavec, dostatečně nakrmen, pak odpadl sám a pokračoval ve spaní. Většina dětí i klidněji spí, pokud maminku cítí vedle sebe. Konec konců, devět měsíců byli 2v1 a na to se jen tak nezapomíná.

Narodilo se dítě, zrodila se Matka. Ale zrodil se i Otec. Element neméně důležitý, takže si zaslouží pozornost v samostatném článku.

Nosím, nosíš, nosíme

Ještě jedna vychytávka vám pomůže při vaší cestě mateřstvím, a to je šátek nebo později ergonomické nosítko. To, na rozdíl od klokanky, umožňuje, aby mělo děťátko nožky ve správném úhlu. Také záda nosiči nejsou tolik namáhána díky bedernímu pásu. Naprostá většina dětí se při nošení zklidní a spokojeně usíná. Pak můžete ledacos podniknout a navíc... máte volné ruce. Tento fakt ale plně doceníte až v momentě, kdy se stanete mámou. Nošením také podpoříte lepší adaptaci na nové prostředí i emoční a motorický vývoj děťátka.

ZROZENÍ OTCE

TEXT: PAVEL JANÍČEK

V pohanské komunitě se to v poslední době začíná dětmi jen hemžit a beltainový čas je v tomto ohledu velmi inspirativní. A protože jsou početí, těhotenství i porod dítěte prakticky vždy popisovány z ženského úhlu pohledu, rozhodl jsem se dnes předat zprávu o tom, jak jsem „rodil“ já. A jak jsem se zrodil.

Postav se tomu čelem

Jsou muži, kteří se otcem stali plánovaně a vědomě. A pak existuje část chlapů, co zažili situaci se dvěma čárkami. Vaše žena (družka, partnerka, milenka, ono je to v důsledku jedno) vám podá pozitivní těhotenský test, zkoumavě vám pohlédne do očí a prohlásí: „Budeš táta.“

Vašemu miminu jsou sotva čtyři týdny a z hlediska čistě vědeckého má rozměr sotva dva milimetry. Ale pro vás je to ta největší novinka na světě. A ne jeden muž najednou pocítí neskutečnou zátěž zodpovědnosti a nejraději by utekl.

Zatímco vaší partnerce nezapočaly ani ranní nevolnosti, vy najednou řešíte, co s tím. Vaše pravá mužská síla se nachází v rozhodnutí zůstat a postavit se zodpovědnosti čelem. Když zvládnete toto rozhodnutí, tak už zvládnete cokoliv. Pochopení síly přijímat své činy a svá rozhodnutí z vás učiní skutečné muže. Dobrá zpráva pro vás ovšem je, že na těhotenství nebudete sami.

Lovení mamutů

Pokud je vaše partnerka stejně pohansky založená, jako vy, tak mám pro vás jednu neradostnou zprávu: Když už rozdýcháte prvotní šok s pozitivním těhotenským testem, může na vás číhat šok druhý: Aktivní těhotenství.

Vaše žena nejspíš slyšela o ženských mystériích. Možná patří k pravidelným účastnicím ženských kruhů. Vykašlete se na představu klasické ženy: Že odejde na rizikové těhotenství a bude doma zvelebovat vaši jeskyni v útulné hnízdečko

pro tři, zatímco vy budete lovit mamuty a odhánět hladové vlky.

U pohansky smýšlející partnerky je velmi pravděpodobné, že s vlky půjde na výstavu ještě týden před porodem a vy se zatím budete modlit, aby vás s prvními porodními bolestmi neusadila na sedadlo spolujezdce a neodřídila to do porodnice sama.

Rodinné duchovno

Pokud chcete rozšíření své rodiny pojmout více v souladu s tím, v co věříte, těhotenství je pro vás ideální čas. Můžete sami nebo s partnerkou projít přechodovým rituálem, nebo třeba společně přemýšlet nad patronem pro dítě. Někdy je třeba dlouze bádát, jindy se patron či patronka prostě přihlásí sami. Pokud se stane to druhé, přijměte to a v úzkém rodinném kruhu oslavte v souladu se svojí tradicí.

Prožij porod

Za dávných časů socialistické republiky Československé bývalo zvykem, že když nadešel ten okamžik, nechal muž ženu odvézt do porodnice a on pak šel do hospody očekávat radostné zprávy, spojené s notným zapíjením potomka.

Já osobně doporučuji na tento starý zvyk zapomenout a doprovodit vaši partnerku k porodu. Někteří muži hledají svoji sílu v přecházení skal a v hlubokých lesích. Porod je ovšem zásadním testem vaší vlastní síly: Ustát si to.

Vaše přítomnost bude vítána především u nemocničního porodu. Ačkoliv zastánci medicínsky vedeného porodu tvrdí, že lékař přeci nejlépe ví, co a jak se při porodu dělá, pravda je taková, že si dost často dělá, co chce. Vaše partnerka tak uvítá nejen to, že ji do nemocničního prostředí doprovodí někdo blízký, ale hlavně, že s sebou má někoho, kdo je na její straně a v kritické chvíli je schopen hájit její práva a zájmy.

A pokud se vaše partnerka rozhodne pro, naší společností ostrakizovaný, domácí porod, nemalujte na zeď černé scénáře a domluvte s partnerkou, jak by si jej představovala.

Sledujte, jak je vaše partnerka doopravdy silná. Porod může být krásnou a přirozenou záležitostí, ale i velmi ošklivou zkušeností, pokud neproběhne úplně hladce. U toho normálního dostanete čas na svou vlastní transformaci. U těch náročnějších v tom svou partnerku alespoň nenecháte samotnou.

Jsou muži, kteří se bojí sledovat svoji partnerku při porodu, protože se obávají, ten pohled nebude sexy. Ale vážně si chcete nechat ujít ten okamžik, kdy se vaše dítě poprvé podívá na svět?

Sex?

To záleží... Zatímco některé ženy porod od milostných choutek neodradí ani na okamžik, jiné na ně nemají chuť třeba do příchodu první poporodní menstruace – což může trvat více než rok. Buďte trpěliví a těšte se – bude to jako poprvé.

Prcek v posteli není konec světa

Pokud plánujete zakoupit a ručně sestavit dětskou postýlku, na chvíli se zastavte a přečtěte si knížku Koncept kontinua. Možná pak místo dřevěné klece rozšíříte prostor partnerské postele a dítě vezmete k sobě.

Nebojte se, že dítě zalehnete. Na jeho přítomnost si zvyknete velmi rychle. Občas tedy dítě s láskou zalehne vás, takže se budete cítit, jako když po letech spíte s nejoblíbenějším plyšákem.

Pro chlapy, co chodí brzo ráno do práce, to má ještě jednu velkou výhodu: Sosavec si v noci jenom zakňourá a vaši ženě stačí obrátit se na bok, aby dítě mělo přístup k prsu. Přisosne a oba opět slastně usínají. Žádné vstávání k postýlce, vyndávání mimča, krmení a uspávání. A vy? Vy se díky tomu ani neprobudíte a můžete nerušeně spát až do rána.

A co ten sex? Děti spí tvrdě...a v nejhorším se vrátíte k divokým začátkům vašeho vztahu a zase to zkusíte na gauči či na lince.

Duchovno podruhé

Až se oba dva zotavíte z porodu, můžete provést uvítání vašeho potomka do světa. Představte své dítě jeho patronovi nebo jej uvítejte do komunity. A pokud chcete, tak si na takový rituál pozvěte i své přátele či rodinu.

Mnozí z pohanů prošli jako nemluvnata křesťanským rituálem křtu a dnes toho velmi litují a hledají cesty, jak se z takové procedury očistit. Myslete na to při uvítacím rituálu a ujistěte se, že už při jeho plánování také zahrnujete tu možnost, že vaše dítě bude možná jednoho dne chtít opustit pohanskou víru. Dejte mu tu možnost, aby tak mohlo učinit.

Plína není sprostý slovo

Nejedno mužské i ženské mysterium vám ochotně sdělí, že péče o malé dítě je především ženská záležitost. A jsou ženy, které jsou skálopevně přesvědčeny, že muži nemají na starání se o malé kojence buňky. A mnozí muži své ženy v tomto přesvědčení nechávají, protože je to prostě míň práce, tak co se namáhat.

I při vyměňování velmi smradlavých plín si užívám svoji role otce. I zde platí pravidlo: „Opakování dělá mistra.“ Už mám za sebou marné pokusy o zapnutí pyžámka, či oblečení dítěte něčím, co je naruby, či předkem dozadu.

Stává se to a stane se to nejspíš i vám. A možná i vaší partnerce. Nenechte se odradit a vězte, že vaše nové škvrně v domácnosti není tak křehké, jak se na první pohled zdá. Zapojte se do své role, protože než se nadějete, tak ten čas uteče.

Narodilo se dítě a zrodil se Otec. Z chlapce se stal muž, silný a schopný čelit nejdne výzvě, co mu stojí na cestě za jeho posláním.

HAVRANŮV SLOUPEK

Pokud jste k pohanství a duchovnu přičichli teprve nedávno, možná si pořád ještě myslíte, že jste duševně zcela v pořádku. Že jste až na neobvyklou víru stejně normální, jako většina lidí kolem vás. Pak mám pro vás malou, ale o to veselejší novinku. Již brzy zjistíte, že za bukem číhá duchovní schizofrenie!

Začneme zlehýnka. Už jste potkali svou vnitřní ženu či vnitřního muže? Pokud ne, měli byste si schůzku s jedním z nich hned naplánovat do diáře – protože věřte mi – bez nich jste na duchovním poli stejně „out“ jako dítě školou povinné s mobilem, co má anténku...

Když jsme u těch dětí, připravte se na to, že se v blízké době jedno objeví i ve vaší domácnosti – a to i v případě, že je vám 17 a bydlíte u rodičů – a nebo už jste tak 3 roky po přechodu. No jasně, vaše vnitřní dítě!

S tímhle dílkem do skládky je největší zábava. Protože jste povětšinou dospělí, můžete svému vnitřnímu dítěti dovolit všechno, za co by běžné dítě dostalo pár facek i v péči výrazně tolerantních rodičů. Chcete se hlasitě vztekat v supermarketu? Klidně! Pořídít si konečně princeznovské šatičky s baletní sukýnkou a botami, co nosí Sněhurka – a chodit v nich v zimě bez kabátu, aby je všichni viděli? Kupte si je a vyražte! Konečně si vynahradit tu chvíli, kdy se ve škole přidělovaly plynové masky a na vás vyšla ta bez chobotu? Nechte si v nejbližším army shopu přeměřit nos a vyhradte své nové trofeji místo na polici (hned vedle pláštěnky, gumiček a igelitových pytlíků). Pod pláštíkem vnitřního dítěte můžete svobodně dělat prakticky cokoli, co se vám zachce.

Ale konec skotačení, na svou audienci čeká vnitřní Bůh či Bohyně. Možná už nakoukli oknem, když jste se seznamovali s prvním obyvatelem vašeho nitra, ale tohle je prostě jiná liga. S chutí se seznámte a užijte si pocitů božské velikosti a moci. Nicméně pokud budete mít následně chuť svým kolegům či partnerovi trhat hlavy pro nedostatek úcty a obětí, asi byste měli vědět, že na rozdíl od vztekání v supermarketu, vám to pravděpodobně neprojde...

Myslíte, že to by už snad i stačilo? Ale neblázněte! Za vašimi dveřmi už stojí fronta! Vnitřní bojovník, pečovatka, tanečnice, vůdce, vítěz a spousta dalších! Na konec té fronty ani nevidíte...

Výhodou téhle malé duchovní schizofrenie je, že můžete být, alespoň na chvíli, kýmkoliv si zamanete. Jen si celou tu bandu loupežníků z vašeho nitra nesmíte nechat přerůst přes hlavu...

ČERTOVA RUKA

TEXT: MARTIN CHEJSTOVSKÝ

V dalším pokračování našeho cestopisného seriálu se vypravíme na posvátné území Českého ráje.

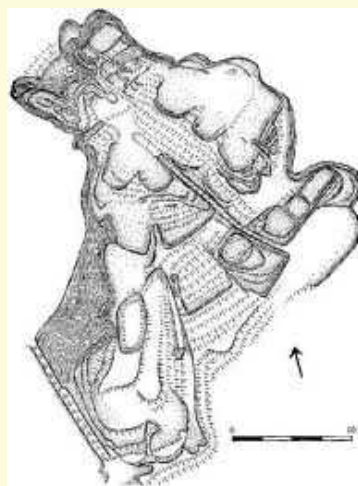
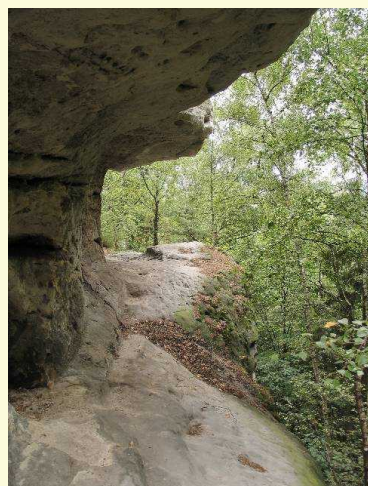
Území Českého ráje, ohraničené Turnovem, Semily, Mladou Boleslaví a Jičínem, nelákalo jen naše romantiky, ale je jedním z nejvíce osídlených území u nás, soudě podle množství dochovaných archeologických nálezů.

Ačkoliv se často jedná o sídla velmi vzdálená od velkých vodních toků, podle kterých vedla většina obchodních cest, a přestože tam není velmi úrodná půda, dosahuje zde hustota keltského osídlení úrovně bójských sídlišť např. v okolí Prahy na Berounce a Vltavě nebo v jižních Čechách, kde byla navíc keltská naleziště zlata.

Na území Českého ráje se nachází podivuhodně velké množství nálezů oppid, sídlišť a dokonce posvátných lokalit, využívaných keltskými kněžími – druidy – k náboženským, astrologickým a možná i politickým účelům.

Jsou zde i místa řemeslníků specializovaných na výrobu nástrojů ze zdejších polodrahokamů, jako suroviny pro štípání nástrojů. Někteří archeologové tak razí teorii, že toto území bylo pro české Kelty posvátným, tzv. sakrálním územím.

Hradiště, vybudované ve skalním útvaru zvaném Čertova ruka, vypadá na první pohled jako shluk skal podél frekventované turistické stezky vedoucí Českým rájem. Teprve po bližším prozkoumání lokality se

vyjeví zbytky pravěkého opevnění, které bylo vybudováno v době železné lidem halštatské kultury.

Opevněna byla pouze ta místa, která nejsou přírodně chráněna, úzké průchody mezi skalami. Ta byla vyplněna valy nebo dřevěnými břevny, zapuštěnými do kapes, které byly vysekány do skal.

Vstup do hradiště patrně zajišťovala branka na jižní straně hradiště. Uvnitř skalního masivu Čertovy ruky ucítíte nejen tajemnost místa, ale uvědomíte si také dovednost a vynalézavost pravěkého lidu při stavbě jejich opevnění.

Na úpatí pod skálou byl posvátný pramen, kde se obětovaly oštěpy, skleněné šperky a keramika. Zjistila to archeologická sonda badatelů z východočeského muzea, dnes již zahrnutá. Z posvátného pramene je v současnosti menší bažina pod skalou.

Další předměty našli vědci pod skalním převisem zvaným Novákova pec, širokým 20 m a hlubokým 9 m, kde se nachází pěkné trampské tábořiště.

Výhled z Čertovy ruky je fantastický, přes 50 m nad okolním terénem vidíme hlavně na Kozákov a Jizerské hory s Krkonošemi za ním. Což bylo asi důvodem toho, že na vrcholku vyrostl ještě ve středověku malý strážní hrádek. Zbyly po něm žlaby pro palisádu a kamenná cisterna na vodu.

Čertova ruka byla osídlena patrně po většinu času, ale protože proběhl jen orientační výzkum, máme nálezy ze staršího lengyelu (lengyel IV. 4300 až 4200 př. n. l.), poté z doby popelnicových polí lužické kultury

(1300 až -1000 př n l) a z keltského období (latén 3.-1. stol. př.n.l.)

náramků, malovaná keramika a železné předměty.

Mezi mladší nálezy patří nálezy z doby stěhování národů (400-600) a zmíněný středověký hrádek. Mezi významné nálezy z lokality Čertova ruka je nutné zmínit nález dvou bronzových trojhrbitých šipek skythského typu z doby halštatské, které dokládají styky mezi těmito kulturami. Skythové žili na území dnešního Rumunska. Z doby laténské pocházejí prestižní keltské předměty – zlomky dvou skleněných

O 150 m dál od Čertovy ruky je Šourkova jeskyně. V té se našly stopy pravěkého osídlení, ale také byly objeveny zlomky keramiky lidu popelnicových polí a střep luxusní červenobíle malované keramiky ze 2.-1. století př.n.l.

Jako bylinkář mám rád Čertovu ruku pro husté vřesoviště na horní plošině skaliska, které koncem léta krásně kvete.

NAVIGACE

Čertova ruka

50°33'18.200"N 15°10'33.520"E

Šourkova jeskyně

50.5559894N, 15.1746619E

Sedmihorky

50.5538800N, 15.1961517E

Výlet na Čertovu ruku je dobré zahájit v místních lázních Sedmihorky. Využívají tradiční místní léčivý pramen Sedmihorka, zaznamenaný již roku 1702.

Lázně vznikly za doby Rakousko-uherské říše roku 1702 a nepřežily porevoluční období. Dnes chátrají, z lázeňských domů je kongresové centrum a dražší hospoda, takže zásoby nejlépe s sebou.

Je to kousek od Turnova při silnici Turnov – Jičín. Lze tam i strávit pár dní dovolené, třeba v pěkném místním campu hned u skal (<http://www.campsedmihorky.cz/>).

Tak suchou a rovnou cestu, třeba se potkáme.

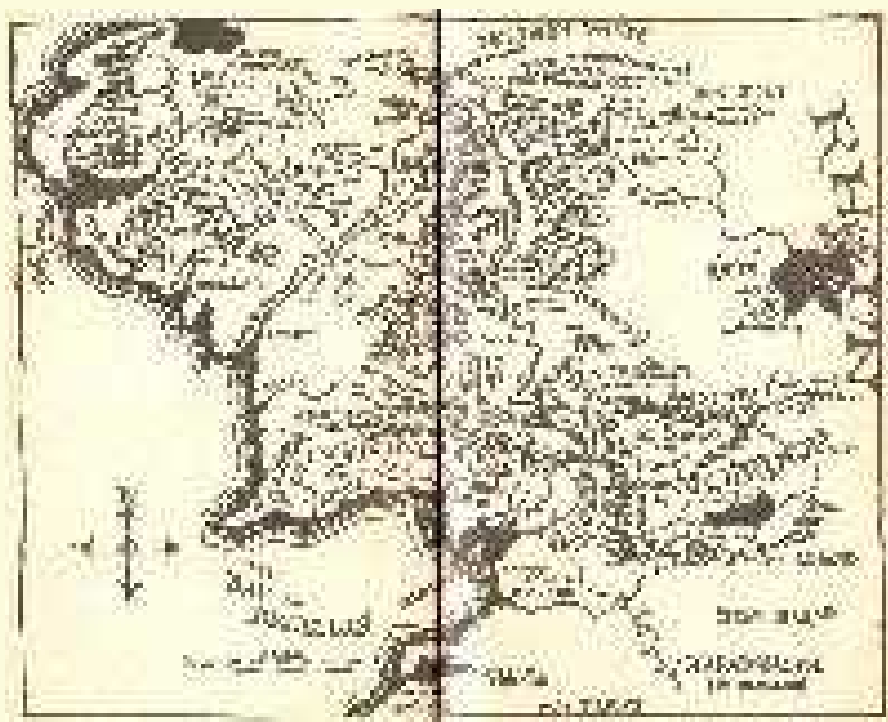

UCTÍVAČI SAURONA, POKLEKNĚTE

TEXT: PAVEL UNGR

*„Tři Prsteny králům Elfů, pod blankyt svěží,
Sedm, Permonů-vládcům, skalních síní,
Devět, Smrtelníkům, jichž ortel běží,
Jeden Pánu Temna, kýž noci trůní,
v Říši Mordoru, kde Stíny leží.
Prsten sil podmanivých, odhalí všechny, svolá,
spoutá všech mocichtivých do temno-temna kola,
v Říši Mordoru, kde Stíny leží.“*

John Ronald Reuel Tolkien

Možná jste si všimli, že existují lidé, kteří uctívají bytosti a božstva známé z nějakého knižního nebo filmového světa.

Ať už se bavíme o propracované Středozemi J. R. R. Tolkiena, o Západozemí George R. R. Martina známé ze seriálu Hra o trůny, anebo o uctívacích mýtu Necronomiconu Howarda Philipse Lovecrafta. Nejčastější reakcí pohanů na tuto informaci bude odsuzující výkřik. „Nesmysl, vždyť je to vymyšlené!“

Pojďme se nyní podívat na člověka, ateistu, který se bude dívat na věřící pohany a sledovat jejich uctívání Odina, Radegasta, Diany, Thovta nebo Baala. Jeho reakce bude nejspíše poklepání si na čelo a oduší velmi podobně: „Nesmysl, vždyť je to vymyšlené!“

Kterému z těchto tvrzení budeme věřit? Žádnému? Jen jednomu? Oběma? Nebo nějakému třetímu? Pravda je vždy tam někde venku.

Pokud si na toto téma chceme udělat názor, musíme nejdříve vědět, jaká je podstata božstev, jak vznikají, a co je za jejich jmény, korespondencemi a povahou.

Druhy božstev

Jeden z (mnoha) přístupů ke klasifikaci bohů tvrdí, že božstva jakéhokoliv panteonu můžeme rozdělit podle jejich povahy minimálně do dvou skupin:

- božstva civilizační
- božstva divokých sil přírody

Přírodní božstva

Bohové a bohyně, kteří symbolizují divoké síly přírody, velmi pravděpodobně existovali před příchodem lidí na tuto zemi a nejsou na lidech závislí. Božstva Slunce, Měsíce, života a smrti. I kdyby lidstvo nikdy neexistovalo, tak by kvality, které tato božstva symbolizují, existovaly.

Civilizační božstva

Civilizační božstva naopak vznikala na základě potřeb lidí. Jsou to například božstva plodné úrody, božstva řemeslníků, válečníků aj. Tyto bohy a bohyně svou vírou a pojmenováním vytvářeli sami lidé. Ne, že by jejich podstata byl méně božská, ale jejich formu, vzhled a potřeby tvořili lidé svojí vírou. Pokud by lidé nikdy neexistovali, tato božstva by také nevznikla.

Když se oráč, řemeslník nebo voják potřeboval vztahovat k něčemu transcendentnímu, vytvořil si ve své mysli obraz, který mohl uctívat. Dal mu jméno, vlastnosti a vzhled.

Jejich síla a moc je založená na množství a síle víry osob, kteří je uctívají. Pokud tato božstva uctívána nejsou, jejich projevy a síla vlivu na náš svět se stále zmenšuje, až se mohou stát hibernujícími božstvy, které jsou reliktně přítomny, ale nikdo je nezná, nikdo nevyslovuje jejich jména, nikdo je neuctívá.

Jedním takovým příkladem může být Argbáktu, babylónský bůh zrady. Sláva a moc těchto božstev pohasla.

Jak vznikají uctívači Saurona a Nyarlatothepa

Možná už tušíte, že mířím

k uctívačům Středozemě a R'lyehu. Každý jste asi slyšel Múzách. O tajemných bytostech předávajících inspiraci a oživujících vize, představy a snové světy. Jako pohanům by vám představa jejich existence, stejně jako existence ochranných duchů místa, stromů nebo skřítků a bohů, neměla být úplně proti srsti.

Múzy jako ochranné a kreativní bytosti navštěvují ty, kteří dokáží z představy vytvořit svět, kterému budou lidé věřit, o kterém budou mluvit, o kterém budou natáčet filmy. O vizích, které se stanou KULTOVNÍMI.

Co když jsou Múzy posly božstev? Co když Múzy navštěvovaly profesora

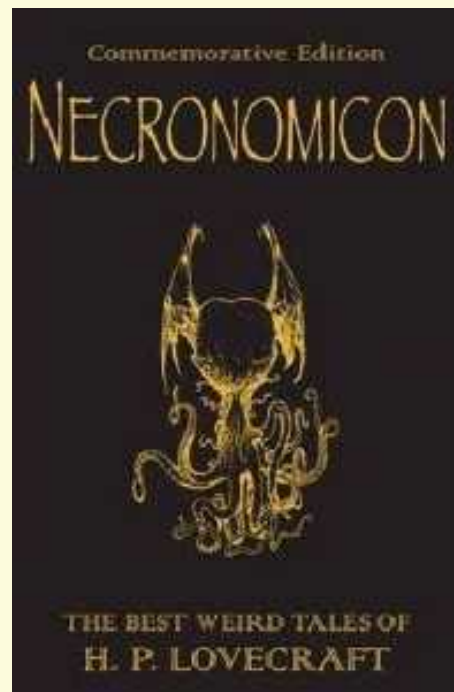
Tolkiena nebo Lovecrafta v jeho snech a předávaly jim detaily od hibernujících božstev s jediným cílem.

Oživit kult. Obnovit víru v staro-nové bohy nebo vytvořit nové. S novým jménem a novým vzhledem.

A proroci nové víry naslouchali. Vzali pero a na papír sepisovali nové posvátné texty. Silmarilion, Necronomicon a příběhy Zěměplochy. Aniž třeba tušili, že

jsou proroky nových náboženství.

A ono to zabralo. Čtenáři k nim začali upírat čím dál tím víc své pozornosti a vůle. Mluvili o příbězích – novodobé mytologii – a začali se kvůli nim scházet. Začali hrát LARPy - rituální psychodramata, začali zpívat písně – novodobé chanty, kreslit obrazy – posvátné obrazy, psát fanfiction – posvátné texty a natáčet filmy.

Úkol Múzy byl splněn. Kult vznikl. A víra a mysl lidí upínající se k mytologii Středozemě je mnohem silnější, než víra v některá tzv. tradiční božstva.

Nevznikají tak nové formy náboženství bez náboženství?

Truth is out there

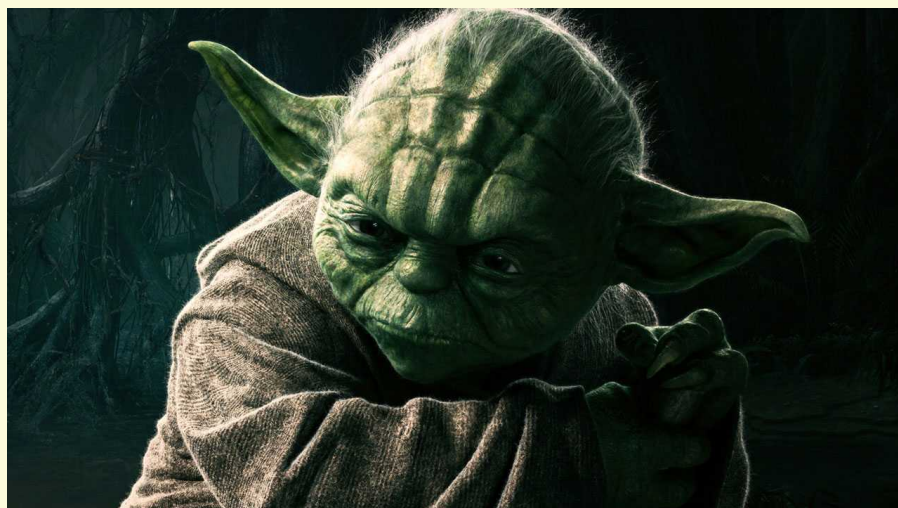
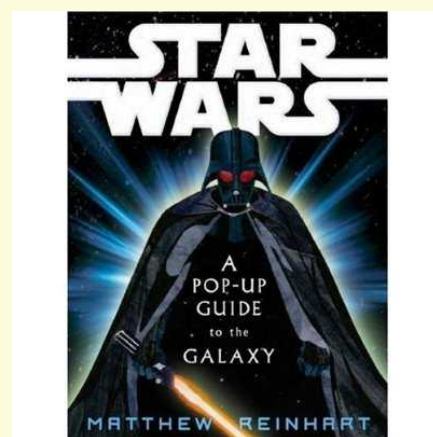
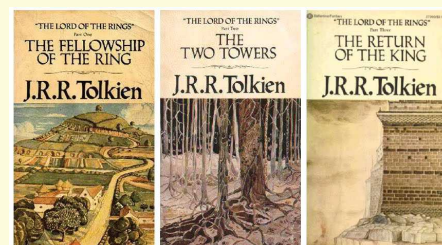
Proto je z náboženského hlediska jedno, jestli vycházíme ze zdrojů, které sepsal někdo před tisíci nebo deseti lety. Nezáleží na tom, zda texty byly psány původně jako náboženské nebo jako fantasy, sci-fi nebo cokoliv jiného.

To je jen omezení, které jsme si vytvořili, a uměle si těmito škatulkami postavili plot kolem nás.

Možná kvůli tomu zapomínáme na to nejdůležitější. Na vztah s božstvy, na spiritualitu samotnou.

Jediné, na čem záleželo dříve i nyní, je spirituální potřeba lidí, kteří chtějí věřit. A je jedno, jestli chtějí věřit v Palas Athenu, Enkiho nebo Yog-Sothotha a Saurona.

So say we all! Nechť vás provází síla.

KRAJINA ZA KRAJINOU

TEXT: KAMILA VELKOBORSKÁ

Vnímáme dnes krajinu stejně jako naši předkové? O jejich přímé zkušenosti můžeme pouze spekulovat. Obecně se ale věří, že naši předkové s ní měli těsnější vztah, protože byli na přírodě závislí a byli s ní v neustálé interakci, zatímco současní lidé žijící ve městech do krajiny vstupují jen příležitostně. Důvody této odlišnosti ponecháme stranou a budeme se věnovat přímo těmto dvěma různým způsobům vnímání.

Když lidé mluví o vztahu ke krajině a k přírodě, obvykle zmiňují dva možné přístupy:

- tzv. šamanské vědomí nebo magické vnímání světa, které je chápáno jako typické pro kultury bez písemnictví a bylo (a je) dokumentováno etnografy
- tzv. moderní nebo vědecký pohled na krajinu a přírodu, který je typický pro kultury s písemnictvím.

Tato terminologie implicitně

předpokládá chronologii. Šamanské vědomí je prezentováno jako cosi starobylého a autentického, zatímco moderní pohled je interpretován jako něco, co se objevilo s René Descartem a jeho konceptem myslícího subjektu. Historie je pak nazírána jako nepřetržitý vývoj, který v této představě začal dobou, kdy lidé drželi klíče k pochopení krajiny, v níž žili. Dokázali prý komunikovat s přírodními silami, dokonce je mít částečně pod kontrolou. Tato schopnost se však s rozvojem technologie a vědy ztratila.

Chronologická perspektiva a vize dějin jakožto evolučního vývoje od magického k vědeckému vnímání světa ovšem jen částečně odráží realitu.

Faktem je, že tzv. mechanistický model světa, který spojujeme s moderním pojetím krajiny, se vyvinul v mnoha částech světa velmi brzy, dávno před Descartem. Pokud zůstaneme v Evropě, nejznámější doklad vytvoření tohoto modelu

pochází od Řeků z 6. století př. n. l. Je tedy evidentní, že tyto dva modely vidění a vnímání krajiny po staletí existují bok po boku a že jen v některých částech světa (třeba v Evropě) ten vědecký v poslední době převládl. Tzv. šamanské vědomí přežilo v kulturách s ústní slovesností anebo ve formě „counter-culture“ v kulturách s písemnictvím. Ovšem nikdy zcela nevytizelo.

1 Oddělení a participace

Jaký je rozdíl mezi těmito dvěma mody vnímání? Základní odlišnost leží ve schopnosti participace, která je přisuzována magickému vnímání světa a zdůrazňuje se její absence v tom moderním. Participací je myšlena schopnost spojit se, naladit se, stát se jedním s tím, s čím objektivně jedno nejsem – se zvířetem, se skálou, s trávou, s duchovní bytostí. Participace se tedy zdá být něčím, čeho současný průměrný Evropan není schopen dosáhnout vůbec anebo s obtížemi. Jako důvod se udává převaha vědeckého pohledu na svět, který s sebou nese následující prvky:

- oddělení ega a okolního světa
- reifikace (zvěcnění) krajiny
- vytvoření pozic aktivního pozorujícího subjektu a pasivního pozorovaného objektu

Jako výzkumník aktivní v oblasti pohanských studií a antropologie magie jsem svědkem úsilí praktikujících (pohanství a magie) vyvinout šamanské vědomí nebo magickou mysl (ať už to nazývají

jakkoli) tak, aby byla silná a automaticky nastupující stejně jako moderní vize světa a oni mohli z jedné do druhé snadno přepínat.

S tímto úsilím je spojen předpoklad, že používání zmíněných dvou úhlů pohledu otevírá dva různé světy. Kromě toho každodenního je díky participaci možné vstoupit do tzv. jiného světa. V diskusi o krajině tento předpoklad znamená, že za krajinou, kterou lze vnímat pěti smysly, je ještě jedna krajina. Tu však dokážou vnímat jen zkušený anebo nadaní „pozorovatelé - účastníci“ , jakoby tato existovala v jiné dimenzi.

2 Magické drama

Výraz šamanské vědomí se rozšířil díky představě, že šamani z tradičních kmenových kultur participaci dobře ovládali. Jedním z pohledů na šamanismus je ten, že jde o první náboženství, což je myšlenka, kterou rozpracoval zejména Mircea Eliade . Nicméně v poslední době se častěji setkávám s názorem, že šamanismus náboženství spíše předchází, a to nejen v chronologickém slova smyslu, ale jako něco, co může existovat jako součást (jakéhokoliv) náboženství anebo fungovat nezávisle.

Když jsem hledala myšlenky, které by tuto představu podpořily, našla jsem zajímavý materiál v knize italského badatele Ernesta de Martina *Magický Svět* . Nachází se v něm zpráva o etnografickém pozorování na Sibiři, v Melanézii a v Severní Americe. Podle něj údajně místní lidé velmi často upadají do zvláštních mentálních stavů, pro které jakoby měli přirozenou dispozici. Tento stav je nazýván *latah* v Melanézii,

Tunguzové ji nazývají *olon* a Ainové *imu*. V tomto stavu „ztrácí domorodec na delší či kratší období a v různém stupni jednotu vlastní osobnosti a samostatnost svého já, a tudíž i kontrolu nad svým jednáním“ (De Martino 2002: 114). K tomuto stavu dochází následkem nějakého citového vypětí anebo šoku a člověk je v něm otevřený sugescím různého typu, přičemž jim není schopen odolat.

Co konkrétně se děje? Například může být pozornost člověka upoutána kmitáním větví rozhýbaných větrem do takové míry, že začne ten pohyb pasivně napodobovat. Jiné pozorování popisuje chování dvou lidí: „dva latahové, které překvapil nenadálý hluk, se dostali do stavu vzájemného mimetického automatismu, kdy po dobu asi půl hodiny neustále navzájem napodobovali své pohyby“ (De Martino 2002: 114).

De Martino vysvětluje tyto děje následovně: Vše se děje tak, jako by křehká, nezabezpečená, labilní přítomnost nedokázala vydržet šok, charakterizovaný zvláštním emotivním obsahem, jako by nenašla dostatek energie, aby zůstala přítomná, přijala ho, poznala a ovládla v síti definovaných vztahů. Obsah jakožto obsah přítomného vědomí se tak ztrácí. Přítomnost tíhne k tomu, aby zůstala soustředěna do určitého obsahu, nedokáže se dostat za něj, a proto mizí, ustupuje jakožto přítomnost. Rozlišení mezi přítomností a světem, který se zpřítomňuje, odpadá: subjekt, místo aby slyšel nebo viděl šelestící listy, se stane stromem, jehož listy provívá vítr, místo aby slyšel slovo, stane se slovem, které slyší... (De Martino 2002: 115).

Přítomnost se z tohoto pohledu zdá labilní a velmi nejistá. Člověk jako by nad ní neměl kontrolu, jako by neustále hrozilo nebezpečí její ztráty. Proto, jak De Martino dále vysvětluje, za těchto okolností nemůžeme mluvit o magii, neboť magie je tvořivý akt a nekontrolovaný (nekontrolovatelný) stav popisovaný výše jsou s kulturní kreativitou neslučitelné. Nicméně, etnografové také pozorovali pokusy různým typům sugesce odolat. Jako by někteří lidé odmítali přijmout onu nestabilitu a pocítili úzkost, kterou De Martino interpretuje jako vůli zachovat přítomnost, jíž hrozí, že zde nebude. Podle De Martina toto chování je první známkou dramatu, který stvořil svět magie, a posléze identifikoval dva póly tohoto magického dramatu.

- zánik přítomnosti, nerozlišené společenství, rozpoutání nekontrolovaných impulsů
- vysvobození přítomnosti, která chce být ve světě (De Martino 2002: 117)

Když přítomnost bez kompenzace mizí (první bod), svět magii ještě nezná. Je-li přítomnost osvobozená a upevněná a už nepocituje problém své lability (druhý bod), magii svět už nezná. Podle tohoto předpokladu magie je to, co se děje mezi těmito dvěma póly – ve světě, kdy přítomnost je relativně stabilní a nerozpadá se při každém záchvěvu emoce nebo překvapení, ale není ještě ukotvená tak pevně, že se s ní nedá vůbec hnout.

Mircea Eliade vysvětluje šamanismus jako kulturní fenomén a jako techniku extáze. Nicméně nekontrolované zážitky, jako třeba sny nebo nemoci, stále patří do oblasti ne-kultury. Šamanská extáze,

tak jak ji tento známý badatel prezentuje, obsahuje tradiční schéma iniciačního rituálu: utrpení, smrt a zmrtvýchvstání (Eliade 1997: 49). Zmíněné fáze se dají chápat jako ekvivalent De Martinova konceptu: úzkost způsobená nebezpečím ztráty přítomnosti, rozpad přítomnosti a upevnění nové přítomnosti.

Eliade samozřejmě ve svém výkladu šamanské zkušenosti přidává náboženské prvky (např. výstup na nebesa, komunikace s bohy a duchy, sestup do podsvětí, komunikace s mrtvými šamany) a kulturní prvky (zasvěcení do tajemství řemesla, mystéria daného kultu). Šaman není jediným, kdo má v komunitě tyto schopnosti. Od zbytku komunity ho dělí pouze intenzita náboženské zkušenosti, šaman je mistrem extáze (Eliade 1997: 25, 27). Když jsme si načrtli, co člověk prožívá, když prožívá náboženskou extázi, zaměřme se nyní na to, kam konkrétně „chodí“; kde tato zkušenost „probíhá“.

3 Hlubina krajiny

Podle fenomenologa Davida Abrama je šaman příkladným cestovatelem mezi světy lidí a světy obývanými více-než-lidskými bytostmi, jak je tento badatel nazývá. Je tím, kdo dohlíží a udržuje v pořádku vztahy mezi lidskou vesnicí a živou krajinou. Proč ale mluví o živé krajině a vůbec nezmiňuje jiné světy? A co tím vlastně myslí? Kdo obývá krajinu kromě lidí? Zvířata, rostliny... animisti by přidali ještě kameny. Ale kde přebývají numinózní entity, které mají vliv na lidský život, zdraví a smrt, bytosti, se kterými šaman komunikuje?

Někdo by řekl, že žijí ve vnitřním světě, v lidské psychice, což odpovídá psychologickému

konceptu magie, tak jak ho shrnul Josef Veselý. Jedná se o koncept, který je nejlépe kompatibilní se současným evropským vnímáním magie, a proto s ním v současnosti mnoho lidí pracuje. Takto vnímán se jiný svět nachází v lidské psyché. Krajiny, kterými člověk cestuje, jsou vlastně krajinami lidské duše a magik-šaman-cestovatel je vlastně „psychonautem“ (Veselý 2008: 24). Jsou ovšem jiní praktikující (cestovatelé), kteří trvají na nezávislé existenci jiných světů, tzn. mimo lidskou psychiku.

Podle Davida Abrama tyto koncepty vznikly až poté, co lidé ztratili schopnost recipročního vztahu s živou krajinou. Ve své knize spekuluje, že země postupně ztrácela svou důležitost, ale že přitažlivost neznáma a smysl pro posvátno přežil, a tak se mysteriózní krajiny přestěhovaly do tzv. jiných světů nebo do nebe nebo do lidské hlavy.

Avšak David Abram tvrdí, že v domorodých kulturách s výhradně ústní slovesností „smyslový svět stále zůstává místem přebývání bohů a numinózních sil, které udržují i ukončují lidský život“ (Abram 1996: 10). Podle tohoto předpokladu, když šaman posílá své vědomí mimo své tělo, aby komunikoval s těmito bytostmi, neposílá ho mimo přírodní svět ani do svého psyché, ale „do hlubin krajiny, která je smyslová i psychologická, je živým snem, který sdílíme se vznášejícím se jestřábem, s pavoukem, s kamenem, který se tiše nechává porůstat lišejníkem“ (Abram 1996: 10).

David Abram se zamýšlí nad tím, proč tolik lidí ztratilo schopnost komunikovat s krajinou. Podle něho se to stalo díky zesílení předpokladu o jedné objektivní realitě a za to

obviňuje René Descarta a jeho teorie, ve kterých oddělil uvažující mysl a materiální svět. Jedno se stalo aktivním subjektem a druhé pasivním objektem. Takhle jednoduché to ovšem není. Jak už bylo zmíněno výše, nemůže za vše Descartes. O oddělení člověka od světa se postarali už Miléťané v 6. Století př.n.l. v rámci tzv. nového myšlení. Miléťané (kteří na to také nepřišli první a sami, čerpali z poznatků získaných v kontaktu s Předním východem), jakožto výsledek svého úsilí předložili „kosmos 'k vidění' a tak z něj učinili v pravém slova smyslu 'podívanou', theoria“ (Vernant 1995: 79).

Ovšem průběžně s proudem mechanizace vize světa se, jako reakce na něj, v dějinách objevují pravidelné návraty k přírodě. Jakoby ve snaze člověka vytrženého z krajiny jej do ní opět zasadit, naučit ho znovu se děnit v krajině se účastnit. O tom a také o tom, kde a kdy se vzal výraz „landscape“ a jak současní pohaní, čarodějové a magici v interakci s krajinou obě vize světa umně kombinují, si povíme příště.

.....
Poznámka autorky: Ráda bych pokračovala ve výzkumu krajiny v kontextu pohanských studií a antropologie magie a to s účastí Vás, praktikujících pohanů, čarodějů a magiků. Pokud Vás tento projekt také zajímá, sepište, prosím, Vaše zkušenosti a zážitky s rituály i nerituálním pobytem v krajině (budu ráda i za fotografie, kresby a malby) a pošlete mi je na adresu kamila@sagastudio.cz. Děkuji

O DRUIDECH

TEXT: TEREZA MICKOVÁ

Desítky, možná stovky pohanských bohů, mýtů a tradic dávno a dávno upadly do prachu zapomnění. Naše povědomí o starodávných předcích a jejich zvycích bývá mnohdy více než mlhavé a často si můžeme i elementární věci jen domýšlet. Existují však výjimky. Některé skutečnosti, byť je jich opravdu jen poskrovnu, nebyly zapomenuty. Ba naopak – jejich význam se v povědomí udržel a zachoval až do dnešních dnů. Je však tohle přetrvávání určitých fenoménů pozitivní?

Nastolená otázka se může zdát podivnou, avšak je na místě. Za ty stovky, tisíce let si totiž tyto jednotlivosti na sebe nabalily veškerý kulturní kontext, který jim dané nahlížení přisoudilo. To postupně vyústilo v ohromný nános nepřesností, zkreslení a dokonce nepravd.

Jedním z takových dodnes přetrvávajících a deformovaných fenoménů je obraz druida. Jakmile se vysloví toto notoricky známé slovo, před očima se nám objeví

představa starce s dlouhým plnovousem, bílým rouchem, zlatým srpem a případně kotlíkem či jmelím. Určitě je spousta takových, kteří rovnou sáhnou po Panoramixovi z příběhů o Asterixovi. Tomu se však nelze divit – tato a jiné podobné představy jsou mezi lidmi už tak rozšířené, že jim snad nikdo neunikne.

Se skutečností samozřejmě mají pramálo společného. Ani historikové, archeologové či religionisté (ačkoli se těmto představám povýšeně uchechtávají) dnes neznají pravou podobu a dopodrobna určenou funkci druidů, avšak jejich práce pomáhá vymýtit alespoň nějaké scestné názory. V následujícím článku si stručně nastíníme pravděpodobnou funkci, význam a „atributy“ dávných keltských kněží. Na pomoc v tomto bádání si půjčíme Caesara a jeho zápisky a další římské psavce, archeologické nálezy a trochu zabrousíme i do ostrovních legend.

Znalec dubu? Či velmi vědoucí? Za nejasnostmi nemusíme chodit daleko: první se nám rýsují hned

u jména, tedy označení „druid“. Přitom odhalení pravého významu by opravdu značně pomohlo při pátrání po funkci těchto kněží. O druidské etymologii se spekuluje již od středověku a za tu dobu překvapivě příliš nepokročila. Původní, obecně rozšířený názor, byl převzat od Plinia. Ten ve svých spisech uvádí teorii, že „drys“ = dub, strom či dřevo, a z toho odvodil spojitost s uctíváním dubu. Vědci (nebo spíše „vědci“) 18. a 19. století na Plinia navázali a jeho teorii rozšířili. Podle nich se k irskému „derw“ (dub) přidalo praindoevropské „vid“ (vidět, vědět), tudíž derwvid (druid) = „znalec dubu“.

Tento názor je však dnes již překonán. Spekulace jsou stále na místě, avšak za přijatou se dnes považuje teorie, která určuje původní indoevropskou část „vid“, „uid“ či „wid“ za „vědoucí“ a předponu „dru“ za superlativ, tudíž původní podoba slova druid mohla znít dru/v/wid a měla označovat někoho, kdo je „nejmoudřejší, velmi vědoucí, vševědoucí“. Kromě toho zde máme různé označení v různých jazycích. Zatímco v irštině se setkáte s druí (a souhrnným označením pro činnost druidů druidecht), ve velštině s derwydd a v galštině s druis.

Funkce

O popisu druidské práce se nám rozhovořil hlavně Caesar. Podle něj se takový keltský kněz vyznal hlavně v teologii, filozofii, byl zkrátka „mistrem moudrosti“. To znamená,

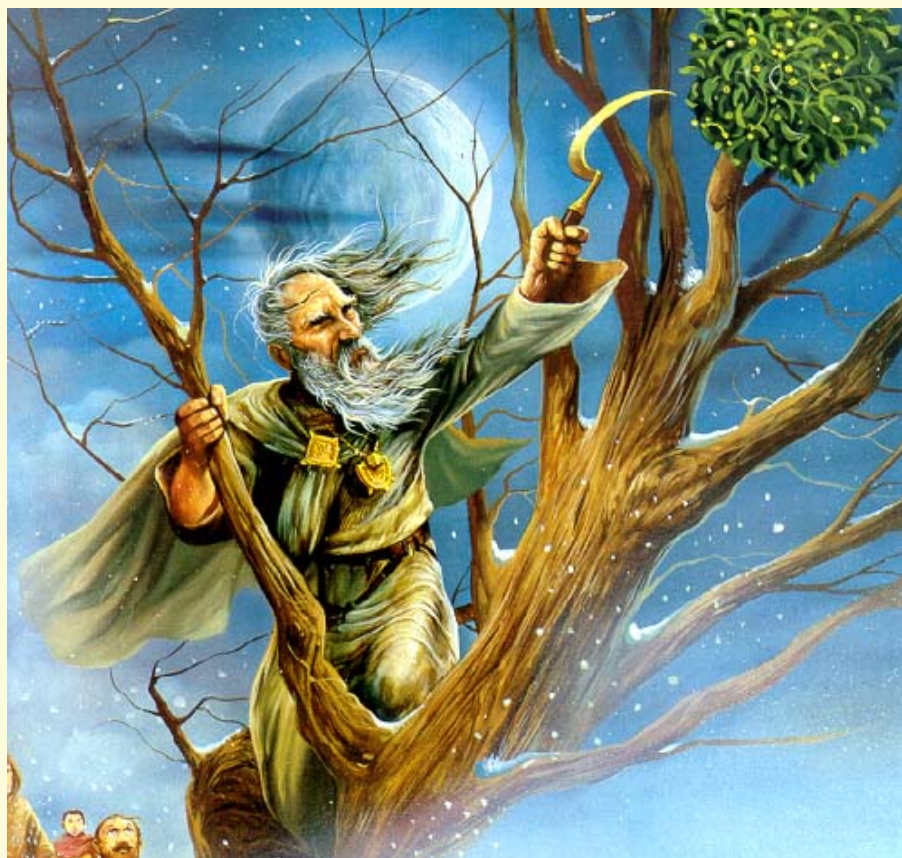

že obstarával bohoslužby (oběti, vedl svátky apod.), vykládal náboženské otázky, ale měl i soudcovské pravomoci: rozhodoval ve všech sporech, ať už veřejných či soukromých, stanovoval tresty i odměny – měl dokonce tu moc vyloučit jedince z bohoslužeb a tím ho prakticky označil za zločince. Kdysi prý snad druidové rozhodovali i ve věcech války. Soudy vynášeli na základě precedentu a uplatňovali i tzv. boží soud.

Dalším významným polem, na kterém se druidové uplatňovali, bylo věšectví. Nejčastěji zmiňovaným způsobem je pravděpodobně věštění z letu ptáků, ale staré zdroje se zmiňují i o jakýchsi věšteckých hůlkách, věštbách z kořenů stromů a podobně. Bez jejich proroctví se Keltové prakticky do ničeho nepouštěli – druidského zraku bylo zapotřebí pro válku, založení města či osady, obchod, narození potomka, chov dobytka a tak dále.

Tím se dostáváme k snad nejvíce diskutované funkci. Jedná se o způsobilost ovládat živly a s tím spojené záležitosti (počasí, zatmění slunce a jiné). Soudí se, že takovéto nadpřirozené schopnosti jim přiřklo až křesťanství, ale například Lukanus o nich řekl, že „znají nebeské mocnosti, kosmické síly, bohy...“, a od Plinia se dokonce dozvídáme, že byli mágy a toto vědění předali i Peršanům. Pravdu dnes však už asi neodhalíme.

Druidové kromě jiného prý měli znalosti o posmrtné existenci, o vůli bohů a obecně byli chováni ve velké vážnosti. O tom svědčí fakt, že se velmi často vyskytovali jako poradci králů. Tak známe druida Cathbada, který byl rádcem krále Conchobara a učitelem irského národního hrdiny

Cúchulainna, Amergina a samozřejmě druida neodlučitelně spjatého s králem Artušem, kterého dnes známe jako Merlina.

Jako „odměnu“ za všechny tyto služby společenství se druidi nemuseli účastnit vojenské služby (ač boj se zbraní ovládali) a byli zbaveni povinnosti platit různé dávky.

Hierarchie

Kněžské stavy z prostředí Keltů známe tři. Druidy, což bylo postavení nejvyšší, vaty, kteří měli znát přírodní nauky, a bardy, jinými slovy pěvce. Do této „kasty“ můžeme zahrnout i pozdější „básníky“ fili, kteří po pokřesťanštění ostrovů úlohu druidů částečně přejali. Víme, že se druidové shromažďovali do jakýchsi uskupení, kde jeden z nich působil jako učitel a ostatní jako studenti. Někteří tedy žili v uzavřených komunitách, to však neplatí pro všechny: druid mohl být (už zmíněným) rádcem krále

a soudcem pro kmen nebo i osamoceným poustevníkem.

Písemnosti

Jedním z důvodů, proč máme o keltském světě tak málo písemných pramenů a žádné autentické a dobové, je to, že druidové své učení v žádné formě nezapisovali. Veškeré vědomosti byly tradovány výlučně ústně, ačkoli je jisté, že někteří z nich písmo znali a pro jiné účely i používali (v Irsku ogam, jinak abjadu nebo latinku). Podle Caesara dokonce považovali zaznamenávání svého učení písmem za bezbožné. Caesar se také domnívá, že písmem opovrhovali nejen proto, aby své nauky uchovali v tajnosti, ale i z toho důvodu, aby jejich žáci více namáhali paměť.

Zlatý srp a jmelí

Jen v krátkosti zmíním jeden z nejčastěji zmiňovaných druidských atributů. Zlatý srp je nepřekvapivě opravdu jen mýtus. Tedy,

a vědecká zjištění. Na závěr ještě dodám krátký seznam literatury, která by mohla zájemce o druidy a Kelty obecně zaujmout (kvalitních textů o druidech a Keltech je v češtině bohužel opravdu pomálu):

- MacKillop, James: Keltské bájesloví, 2009
- Green, Miranda Jane: Exploring the World of the Druids, 1997
- Kendrick, Thomas Downing: The Druids: A Study in Celtic Prehistory, 1927
- Ross, Anne: Druids: Preachers of Immortality, 1999

pravděpodobně.

Druidi se bezpochyby vyznali mimo jiné i v léčitelství a bylinkářství. Jmelí patří mezi léčivé byliny a podle tradice (ač neověřené) jmelí s nejvýraznějšími léčivými účinky roste právě na dubu. Odtud spojení se jmelím (a s dubem, ačkoli jeho uctívání má nepopíratelně hlubší kořeny). Pro sběr bylin je zajisté možno použít i srp, avšak zlato zdá se jako jeho materiál naprosto nevhodné. Je příliš měkké a zanedlouho by se takový zlatý srp dosti poškodil. To mě vede k domněnce, že pokud už něco jako zlatý srp druidi používali, pak jen z čistě symbolického důvodu.

Perzেকে

Na konec se zmíníme ještě o smutném konci nejvyšší kasty keltských kněží. První rána pro druidy přišla s římskou okupací Galie a později i Británie. Římané si správně uvědomili, že pokud se nejprve zaměří na druidy, keltské národy budou pak mnohem nesoudržnější a tudíž i zranitelnější. Zatímco Augustus nejprve zakázal římským občanům účastnit se „kultu

druidů“, Tiberius to zakázal každému (tedy i Keltům). V Galii druidy více či méně prý vyhladil Suetonius a na britských ostrovech se o to později spolehlivě postarala druhá rána, která druidy postihla – příchod a upevnování křesťanství.

V první řadě byl eliminován jejich vliv (pořádala se protidruidská tažení) a později byli eliminováni oni sami. Postupně byli diabolizováni – jinými slovy jim křesťané přiřkli hříšné ovládnutí magie a spolčování se s ďáblem. Nicméně máme zmínky o tom, že i po christianizaci se zvláště na ostrovech a v Irsku udržela jistá „úcta“ k druidům, která byla po dlouhá léta pevně zakořeněna v kultuře.

Bylo by možno toho o druidech ještě spoustu říci, však se o nich píše sáhodlouhé studie, které dosud nejsou uzavřené, a vědci na toto téma jistě neřekli poslední slovo. Nicméně tolik místa a bezpochyby i zájmu čtenářů nemám, takže jsem se pokusila alespoň nastínit základní problémy a rozpory, kterých si můžeme povšimnout, porovnáváme-li obecné pojetí a představy o druidech v dnešní laické společnosti

POHANSTVÍ VE FILMU

TEXT: TEREZA MICKOVÁ

Slunce svítí, louky rozkvétají, lesy voní – konečně jsme se dočkali jara. Vyrážíme ven, travíme dlouhé hodiny na zahradách nebo procházkách... tak proč zabíjet čas u filmů? Nu, protože po celodenní práci na zahradě nebo po vyčerpávající túře je velmi příjemné odpočinout si večer u nějaké té zajímavé a inspirující podívané. Už minule jsme si představili několik pozoruhodných filmů a seriálů s pohanskou tematikou a v následujícím článku v tom budeme pokračovat. Tentokrát se však na snímky podíváme trochu detailněji a zabrousíme i do hájemství animované tvorby.

1. Brendan a tajemství Kellsu

Originální název: The Secret of Kells
Rok: 2009
Země: Irsko
Režie: Tomm Moore, Nora Twomey
Hrají: Brendan Gleeson, Nora Twomey, Paul Tylak

...a animovaným filmem rovnou začneme. Možná jste o tomhle snímku už slyšeli, pravděpodobně

ve spojitosti s novým počinem stejného režiséra, který si okamžitě vysloužil ta nejvyšší hodnocení (a o kterém si můžete přečíst níže). Ano, Tomm Moore je bezpochyby velmi talentovaný režisér a my si teď povíme, proč a z jakého důvodu by jeho tvorba mohla zajímat pohana.

Kniha z Kellsu (nebo také Kniha sv. Kolumby) je rukopisný evangeliář napsaný někdy před rokem 800 keltskými mnichy. Tento fakt a skutečnost, že je uveden přímo v názvu filmu, by nás mohly okamžitě odradit. Ale když se pak přes velké sebezapření rozhodneme snímek přeci jenom shlédnout, budeme příjemně překvapeni.

Ano, děj se odehrává v prostředí pokřesťanštěných Keltů, celé je to o knize, která hlásá učení Ježíšovo, ale kupodivu o nějaké vyložení bijící do očí křesťanství ve filmu nezavadíme. Možná je to specifickou symbiózou, která dodnes v Irsku mezi keltským pohanstvím a křesťanstvím panuje. A možná je to také tím, že film je ve skutečnosti o něčem zcela jiném.

Hlavní postavou je zrzavý chlapec Brendan, který žije v Kellsu – opatství, které se Brendanův strýc a opat snaží přeměnit na pevnost. Irsko si totiž právě vyhlédli Vikingové jako svou další kořist a rychle postupují do vnitrozemí.

Před vikinskou hrozbou prchá i bratr Aidan, slavný iluminátor, který s sebou nese nedokončený rukopis. Brendan mu ochotně začne pomáhat a vydává se za hradby opatství do hlubokého lesa, aby přinesl nutné přísady, ačkoli to má přísně zakázáno. V lese potkává podivnou malou bytost s bílými vlasy, která se mu představí jako Aisling. Ukáže mu divy svého lesa a pomůže se získáním krystalu nutného k dokončení knihy. Vikinská hrozba se však blíží a rukopis stále není hotový...

Celý film svou animací (mimořádně velmi zdařilou) působí jako jedna nekonečná iniciála ze starobylých rukopisů: na ornamentálním statickém pozadí se odehrává rychle se střídající děj. Ornamentálnost je vůbec jedním z nejdůležitějších aspektů výtvarné stránky – snad v každém snímku se v pozadí kroutí keltské spirály, oblouky a vlnovky. Díky tomu si můžeme všimnout poměrně zřetelného rozdělení: zaoblenost = dobro, ostré úhly a hrany = zlo (což je výborně patrné například při potyčce s „hadem“, který má v držení krystal).

Mohlo by se zdát, že je příběh černobílý – hrozné černé postavy Vikingů jsou zcela bez rozlišování úhlavním zlem, opati z Kellsu

a Aisling dobrem. Avšak nezapomínejme, že děj je nahlížen skrz pohled dvanáctiletého chlapce a za zdánlivým zjednodušováním skutečnosti se skrývá hledisko jeho a jeho přátel – napadeného národa. Zároveň je chlapec svědkem a účastníkem sblížení křesťanství (on sám, bratr Aidan, přátelé mniši) a pohanství (prostředí lesa a Aisling (mimočodem přeloženo z irštiny = „sen“)). Kdoví, možná se tahle symbióza děje v něm samém.

Upřímně doufám, že názor animovaný film = zábava pro děti je už dávno přežitý, ale pro jistotu zmíním, že ačkoli je toto opravdu zdařilé dílo animované, nejedná se vyloženě o dětský film. Ano, děti bude pravděpodobně bavit a zároveň je to dobrý začátek pro seznamování se s historií náboženství v Irsku nenásilnou formou, ale pokud máte pocit, že jste na animáky už staří, dobře si to rozmyslete. Tajemství Kellsu vám může nabídnout náhled na „konfrontaci“ pohanství a křesťanství jiným, irským způsobem a jako bonus ve vás po závěrečných titulkách zanechá jakýsi hřejivý pocit...

2. Čarodějky

Originální název: The Craft

Rok: 1996

Země: USA

Režie: Andrew Fleming

Hrají: Robin Tunney, Fairuza Balk, Neve Campbell, Rachel True

Viděno optikou dnešního diváka, tenhle film je docela béčko. Na druhou stranu už má svá léta a tehdy se filmy točily trochu jinak. A ač jsem ho vybrala částečně z nostalgie (byl to jeden z těch filmů, které, když jsem byla malá, dávali hrozně pozdě večer, neskutečně mě zajímal a nikdy jsem ho neviděla pořádně a celý), myslím, že i dnes má nejen pohanu co nabídnout.

Děj začíná jako notoricky americký „high school musical“: Sarah se s rodiči přestěhuje do nového města, nastupuje na novou střední školu a příliš nezapadá. Avšak v té chvíli si ji všimnou tři dívky, které mají na škole pověst čarodějnic. Vlastně nejen

že mají takovou pověst, ony čarodějkami opravdu jsou.

Nancy, Bonnie a Rochelle na Sarah dokonce už čekají – potřebují čtvrtou do party / na rituály. Každá z dívek má vlastní problémy (zjizvená záda, xenofobní spolužačky, noční můry a v případě Nancy tajemství), které se však s příchodem Sarah, která zřejmě disponuje poměrně bohatým magickým potenciálem, začnou díky magii postupně řešit.

Jenže „každé kouzlo se ti vrátí třikrát“, jak prodavačka v obchodě s kouzelnickými potřebami a každá správná čarodějka/čaroděj ví, a situace se začne trochu komplikovat. Sarah zjistí, že tenhle vývoj událostí se jí nelíbí, ale už není cesty ven.

Když už jsme u americké produkce, označila bych tenhle snímek za takový „guilty pleasure“: dívky v něm praktikují něco, co bychom s trochou dobré vůle mohli nazvat wiccou, ale příliš uvěřitelných reálií z prostředí skutečných praktikantů nečekejte. Ač jsou některé zobrazené rituály svým způsobem blízko pravdě, najdeme i spoustu přidaných prvků, které patří vyloženě do sféry filmové zábavy (dívky si kouzlem mění barvu vlasů, očí...).

Kromě toho uctívají přírodního boha

Rok: 2010

Země: Kanada, USA, Německo, Francie

Režie: Werner Herzog

Tentokrát zabrousíme i do dokumentární tvorby. Tenhle snímek je věnován nejstarším nalezeným jeskynním malbám, konkrétně v jeskyni Chauvet ve Francii. V jeden a půl hodinovém dokumentu se spolu s filmaři rozhlédneme po jeskynních stěnách plných 32 tisíc let starých, uhlem vyvedených zvířat, která jako by se pohybovala časem. Film je opravdu unikátní, protože divákovi přináší pohled, který pravděpodobně nikdy neuvidí na vlastní oči.

Tvůrci se pohybují asi 400 metrovou jeskyní spolu s vědci a badateli, tudíž nechybí ani odborný komentář. Jedinečnost je ještě podtržena skutečností, že filmaři měli jen velmi omezené časové možnosti. Z toho důvodu je jasné, že kvalita záběrů z jeskyně není kdovíjak uchvacující, ale kupodivu je tím ještě více podtržena autenticita.

První část snímku má potenciál se vás (obzvláště pokud se jako pohan zajímáte o nejstarší představy a víru lidského rodu) hluboce dotknout.

jménem Manon (aneb další spojení s pohanstvím), který je podle jejich slov „všude: nebem, zemí i nad tím“ a se kterým se minimálně jedna z nich seznámí až příliš osobně. To považují za jasné plus – režisér (který stojí i za scénářem) místo převzetí nějakého z nespočetných pohanských bohů vymyslel vlastního, což filmu dodává celkem výrazný prvek originality. Jinak však můžeme valnou většinu zobrazených praktik označit za výmysl. V čem je tedy přínos tohoto filmu?

Možná to bude znít nadměru pateticky nebo snad výchovně, ale tento film podle mého velmi dobře ukazuje nebezpečí sejít ze správné stezky. Ne, magie tady není automaticky paušalizována jako zlá a negativní (což je velmi sympatické), ale slouží jako demonstrace závislosti, konání bez ohledu na následky, nebezpečné hořkosti a pomstychtivosti. I ve skutečném světě může magie ublížit, pokud ji člověk použije s vyloženě špatným úmyslem.

A toto jinak pravděpodobně nepřiliš kvalitní dílko právě tuhle možnost zobrazuje a svým způsobem před ní varuje. Je však zapotřebí vytvořit si

určitý odstup a podívat se na něj z odlišné perspektivy (aneb vzpomínám na to, jak jsme s naší „čarodějnickou“ partou zkoušely zvedat jednu z nás přesně podle návodu ve filmu. Co myslíte, povedlo se?).

P.S.: Mým osobním tipem je, že tento film inspiroval tvůrce pozdějšího seriálu Čarodějky (neříkejte, že ho neznáte!) – dokonce v něm zazněla i píseň, která později posloužila jako znělka k seriálu.

3. Jeskyně zapomenutých snů

Originální název: Cave of Forgotten Dreams

Je to téměř jako byste spolu s filmaři procházeli jeskyní plnou krápníků a skoro cítíte ten mrazivý, zatuchlý vzduch. Malby, kterých je jeskynní komplex plný, vás dozajista uchvátí. Mohli bychom mluvit dokonce o jakémsi pohnutí, snad až dojetí, které můžete cítit při pohledu na stopy desítky tisíc let starých zvířat a lidí.

To, čím dokument však podstatně trpí, je jeho délka. Ano, není nijak výjimečná, ale tvůrcům se tak úplně nepovedlo ji využít. Asi v polovině snímku se z neznámých důvodů přesunou k pravěkým hudebním nástrojům do Německa. A to není jediný prvek roztržitosti.

Kromě toho, čím více se záběry jeskynních stěn protahují, tím více ztrácejí ze svého kouzla. Na konci, když potřetí sledujete tu stejnou malbu, jen potichu čekáte na titulky. Potenciál dokumentu je tak zčásti nevyužit.

Když se začne mluvit o jakémsi „oltáři“ s lebkou jeskynního medvěda, začne to být opět vskutku zajímavé, ovšem místo toho, aby si režisér vzal k odbornému komentáři religionistu se specializací na pravěk (což bylo to, na co jsme celou dobu napjatě čekali), odbočí zase k něčemu jinému a celá náboženská stránka je tak výrazně potlačena,

což je vyloženě na škodu.

Nicméně komentáře archeologů a ostatních profesionálů jsou zajímavé a sami odborníci sympatičtí (zvláště když se zmíní o tom, že dříve pracovali u cirkusu). Dokument má jistou duchovní hloubku a nutí k zamyšlení. Stejně tak „tečka“, taková na první pohled snad nesouvisející závěrečná úvaha, je velmi povedená a aspoň částečně zachraňuje druhou, poněkud rozvleklou část dokumentu.

Mimochodem, film má i svůj (nechtěný) komický prvek – většina francouzských vědců v něm mluví anglicky... potlačovanému smíchu se ve chvílích, kdy mluví o „-orse“ či „-ead“ pravděpodobně nevyhnete.

4. Excalibur

Originální název: Excalibur

Rok: 1981

Země: Velká Británie

Režie: John Boorman

Hrají: Nigel Terry, Helen Mirren, Nicholas Clay

Příběh o Artušovi a rytířích Kulatého stolu už je těmi tisíciletými, kdy procházel lidskými dějinami ošoupaný jako staré kalhoty. Každý ví, že byl synem Uthera Pendragona a Ygraine, že si vzal Guineveru, která ho podvedla s pohledným Lancelotem, že jeho rádcem-druidem byl Merlin a že ho nakonec zabil jeho vlastní bastard Mordred. Proto ani od filmů, které vypráví Artušův příběh (tak, jak ho známe od Thomase Maloryho) nečekáme dějově nic moc nového. A to je i případ Excaliburu.

Příběh sice zůstává až na drobné výjimky neměnný, o to originálnější očekáváme zpracování.

První z řady zásluh, které se v souvislosti s tímto filmem sluší zmínit, budou kostýmy a kulisy. John Boorman se údajně chystal na Pána prstenů, ovšem z toho nakonec sešlo. Zbyly mu právě jen ty kostýmy, které využil pro Excalibur. A tak si divák může dosyta vychutnat rachotící plné zbroje nablýskaných rytířů, které do příběhu perfektně sednou a dodají mu kýženou atmosféru anglického raného středověku. Stejně tak obléhání

hradů se odbyde hezky s celým lešením a hradbami – od jejich lesklého povrchu se sice všechno lacině odráží, ale na tu dobu... nemůžeme remcat.

Když už jsme u obléhání hradů: k tomu nám hezky sedla vážná hudba (Wagner, Orf), kterou do filmu zapracoval Trevor Jones. Možná s sebou občas nesla trochu patetický nádech, ale opět – vzhledem k době vzniku...

A za třetí se ještě zmíníme o Merlinovi. Originalita číslo jedna: nehleďte dlouhé vousy a stařeckou hůl, tenhle Merlin není žádný věchýtek. Navíc vnáší do snímku nečekaně velký díl humoru, který mile překvapí. Nějak takhle by se ten „šílený“ Merlin opravdu mohl chovat.

Pokud čtete materiály o Artušovi každý druhý den, je dost možné, že vás tenhle film nijak zvlášť neosloví. Každou zápletku očekáváte už při úvodních titulcích a všechny opravdu nastanou. Nicméně pokud si chcete nějakou nenásilnou formou Artušův příběh připomenout, Excalibur je, myslím, poměrně vhodným kandidátem.

Já jen netrpělivě čekám na to, až se konečně nějaký režisér rozhodne

zapomenout na pozdní Maloryho verzi a vezme Artuše tak, jak byl – tedy od základu a hezky keltsky a pohansky.

5. Píseň moře

Originální název: Song of the Sea
Rok: 2014

Země: Irsko

Režie: Tomm Moore

Hrají: Brendan Gleeson, Fionnula Flanagan, Pat Shortt

Na závěr našeho druhého výletu do filmového pohanského světa se podíváme na slíbený animovaný hit roku 2014. Opět se setkáváme s Tommem Moorem, který tentokrát opustil středověké hvozdy irského vnitrozemí a vydal se na současné pobřeží zeleného ostrova. Tam začíná příběh chlapce Bena a jeho malé sestry Saoirse.

Dívka je od narození trochu zvláštní,

nemluví. A Ben zase příliš nemluví s ní, protože jí zazlívá zmizení matky v den sestřina narození. To ovšem není všechno: jedné noci najde Saoirse v zamčené truhle podivný plášť, který jí dokonale padne. A když se s ním pak vydá do moře, promění se v tuleně.

To už divák tuší – tady máme co dělat s podobným příběhem, se kterým jsme se setkali třeba i v Tajemství Roan Inish (o němž jsme mluvili v minulém čísle), tedy s legendou o tuleních vílách-selkie. Vzápětí se však podmořské dobrodružství zvrtně, protože se dostaví babička z města a odveze si obě děti s sebou (neboť město je přece mnohem lepší prostředí pro výchovu dětí).

Ani v Dublinu však není nouze o kouzelné bytosti a Ben se Saoirse se dozvedí, že dívka je poslední nadějí pro přežití vílího lidu. Jenže potřebuje svůj plášť, který zůstal doma, aby dokázala najít ztracený hlas a zazpívat píseň moře. A tak začíná cesta zpět domů...

Pokud čekáte něco podobného jako Tajemství Kellsu, budete patrně překvapeni. Ano, v provedení neomylně poznáte ruku stejného režiséra, oči postav jsou stále identicky kulaté, plnovousy hranaté a všechno je přesně tak hezky

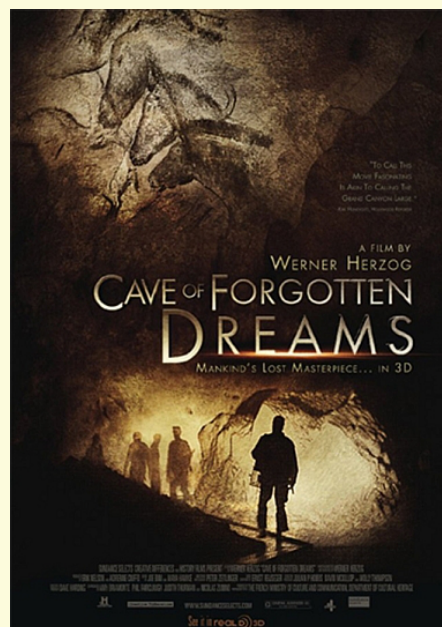
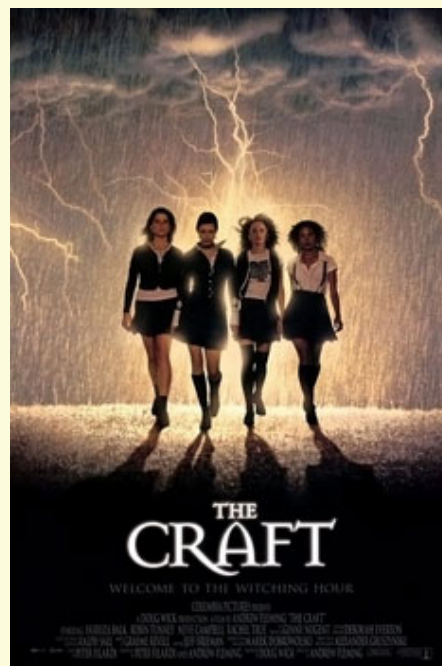
barevné, jak očekáváte. Ta tam je však ornamentálnost a iniciálnost Kellsu, Píseň moře je svým provedením mnohem více otevřená. Zmizely rámce a proměnilo se i prostředí: místo spleť lesních zákoutí se podíváme do hlubin moře, vydáme se do polí irského venkova a navštívíme i město. Krajina se nám tedy může zdát rozmanitější – snad tak lépe navozuje dojem jednadvacátého století, které je ve srovnání s nekonečným lesem středověku členitější.

A můžeme srovnávat dál: v Kellsu jsme neomylně identifikovali zlo – Vikingové se svými rohatými přilbami. V Písni už to tak jednoduché nebude. Ač je příběh opět vyprávěn dětmi, rozdělení světa na dobro a zlo je mnohem složitější. Bohyně Macha se sice zpočátku se svými sovami zdá jako ideální kandidát na hlavního záporáka, ovšem zdání klame. Můžeme tedy akorát z letmých náznaků a celého vyznění příběhu vycítit jakési antipatie k velkoměstu (a k jeho představitelce babičce, která se mimochodem velmi podobá soví bohyni i jejímu synovskému příběhu) a civilizaci, která zahubila víly a staré bohy dohnala k nekončícímu žalu.

A tady se raději zastavím, abych vám nezkazila zážitek, pokud se rozhodnete film shlédnout. Jen ještě dodám, že si vysoká hodnocení opravdu zaslouží a že pokud se do něj jako pohan (a třeba i nepohan) vcítíte, budete mít na konci co dělat, abyste potlačili slzy.

***

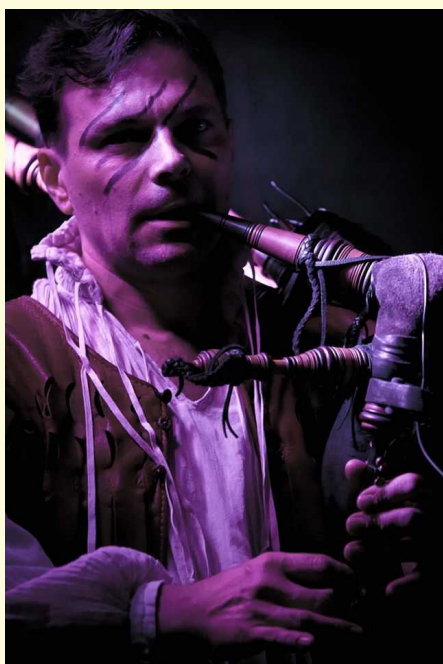
A tak končí náš druhý výlet do vod pohanských a pohansky laděných filmů. Určitě jsme ani zdaleka nevyčerpali seznam, a tak bych chtěla na konec vyslat prosbu k vám, čtenářům: jestli jste viděli nějaký film, který vás z pohanského hlediska zaujal a na stránkách Věstníku jsme ho nezmínili, nebo jestli máte na uvedené filmy jiný názor či jste nějaký doporučený zhlédli a chtěli byste se podělit o své nápady, ostých stranou a napište nám.

MUŽ DEVATERA ŘEMESEL

TEXT: JANA BALUŠÍKOVÁ

Brněnský rodák Petr Skalický je zručným řemeslníkem i mužem mnoha tváří – historický šermíř, muzikant, výrobce šalmají, restaurátor, letecký modelář... Společně nyní máme možnost nahlédnout do jeho dílny.

Petře, jak by ses ty sám představil našim čtenářům? Co vše si v tvém životě zasloužilo pozornost?

V první řadě všechny čtenáře zdravím a děkuji, Jani, žeš mi dala tento prostor. Narodil jsem se (kdysi dávno v roce 1971), pak jsem vyrůstal a učil se všelikerým dovednostem, ke kterým mě přivedly moje kreativní touhy. Tyto nelze až tak přesněji specifikovat, protože mám v životě hodně štěstí na náhody, které nějakým řízením osudu vždy přesměrují můj zájem. Nicméně letecké a lodní modelářství, kterým naplňování oněch tuh začalo, stálo u zrodu mých dalších možností. Toto mi dalo rozvinout manuální zručnost, představivost, základní

znalost materiálů a také techniky. Svým způsobem mě přivedlo po základní škole na průmyslovku, k oboru strojírenský konstruktér.

Na průmyslovce jsem dal dohromady šermířský soubor M.C.E. „Moraviae Cruciferi Eques“, který existuje a funguje dodnes. Šerm mě přivedl k výrobě plátových zbrojí, také zbraní a kožených doplňků, posléze v čase také ke studiu historických šermířských technik popsanych v historických manuskriptech, obzvláště pak technik šermu dlouhým mečem a tesákem. V dalším sledu mě pak zaujali renesanční mistři a šerm rapírem. Některá díla jsem přeložil, a přesto, že nebyla oficiálně vydána, slouží dodnes v šermířské obci ke studiu a rekonstrukcím šermu. V těchto časech jsem založil šermířskou školu „Vecchia Scuola Di Schermatori“ a věnoval se výuce šermu.

Dalším směrem, kterým jsem se kontinuálně zabýval, je zdobení kůže a produkce kožených výrobků, jako jsou závěsy zbraní, pouzdra na moderní zbraně, rekonstrukce starých loveckých a jiných brašen a v neposlední řadě restaurátorství a replikování kožených částí historického nábytku. Mezi tyto patřily příkladně zdobené kožené desky pracovních stolů, sedáky a opěrky židlí a křesel. Rovněž jsem vyráběl vlastní formy pro lisování, ale také raznic a dalších přípravků.

Výroba zmiňovaných raznic a forem mě hlouběji zavedla k rytectví kovů a řezbě dřeva. Taktéž mě dost poučila v práci s dalšími materiály, jako jsou

různé odlévací hmoty, separační prostředky atp. Těchto jsem experimentálně vyzkoušel opravdu veliké množství. Taktéž výroba předloh z vosku mi byla dost užitečná. Později jsem získané schopnosti využil při tvorbě replik košů renesančních rapírů.

Další oblastí mého zájmu je hudba a muzicírování, mohu-li to tak nazvat. Na základní škole jsem absolvoval sedm let výuky hry na klavír v rámci Lidové školy umění. Později jsem se dostal ke kytáře, asi jako každý, kdo jezdil rád do přírody, a na konci studia průmyslovky jsem zabloudil k baskytaře. Původně pro potřeby soutěže "Puškinův památník", což byla pro ty úspěšnější solidní zašívárna ze školy. Dařilo se nám do té míry, že jsme s naším bandem hrajícím písně Vladimíra Vysockého prorazili až do krajského kola. Další postup ukončila sametová revoluce a maturita.

Před šesti lety jsem se rozhodl, že se naučím hrát na nástroj, který mi velmi učaroval. Byly jím dudy. Dud je nepřeborné množství typů. Mne zaujaly takzvané středověké dudy, nebo jak raději říkám dnes, neostředověké. S tímto zájmem se těsně snoubí hra na šalmaje, a to šalmaje vzdušnicové, ale také nátiskové.

Touha hrát na dudy a šalmaje mě nakonec neomylně přivedla také k jejich výrobě. Totiž, moje první dudy, které jsem měl koupit, mi prodali před nosem a žádné jiné se mi nelíbily. Pochopil jsem, že se v tomto směru budu muset „uspokojit“ sám

a také, že když se naučím nástroje vyrábět, budu jim jako hráč nejlépe rozumět. A tak se stalo, že když jsem vyrobil mé první dudy, zároveň mi přivezli na opravu ony dudy, které jsem měl původně kupovat. Opravy a tím pádem i kontakt s nástroji jiných výrobců mě vedly k vývoji a vylepšování, inovacím, ale hlavně k vlastnímu systému. V současné době mě výroba historických dechových plátkových nástrojů již třetím rokem živí a naplňuje.

Součástí mého živobytí a radosti jsou také kapely Huncfut a Clamortis. Huncfut je akustický projekt interpretující historizující i historickou muziku. Clamortis je kapela hrající středověký rock, jak tomu říkáme. V obou dvou souborech zastávám post dechaře, tedy hráče na dudy a šalmaje, případně i zpívám.

Je možné z tohoto poměrně dlouhého výčtu vybrat nejoblíbenější činnost, nebo máš všechny své „děti“ stejně rád?

Přijde na to, co je zrovna aktuální, tedy ty činnosti, pro které jsou „elementálové“ právě nejvíce nakloněni. Pak je rozvoj nebo posun v souladu s maximálním výsledkem. Tedy je dobré sledovat a vnímat, k jaké činnosti je právě vhodný čas. Jsou-li výsledky, pak nastává ten stav, který nejspíš nazýváš oním termínem „mít rád“.

Jak jsi se od šermu a výroby zbraní dostal k muzice a hudebním nástrojům?

Spojitosť mezi „starou“ muzikou a navozením atmosféry „starých časů“ je zřejmá. Tedy mě stará muzika zajímá stejně jako ta modernější a moderní. Vystala další možnost

propojit šerm s hudbou aktivně na podiu a také se otevřela možnost v celku originálního živobytí. Butiků s oblečením je mrak, ovšem výroba dud a šalmajů, to aby člověk hledal hodně složitě – našťastí (smích). Každopádně však, aby to nevznělo moc nabubřele, nutno podotknout, že jsem dopředu samo sebou netušil, že mě výroba hudebních nástrojů a hudba bude živit.

Pracuješ s kovem, kůží i se dřevem. To jsou dost odlišné materiály. Je něco, co je pro tebe osobně propojuje? A v čem vnímáš největší odlišnosti?

Odlišnost vlastností materiálů předurčuje rozsah možností, které dotyčný řemeslník s nimi pracující má. Vždyť kůže, kov i dřevo – to je meč, železo pro čepel, záštitu i hlavici, dřevo pro jílec a kůže k jeho potažení a posléze pro závěs i pochvu. A opět kov pro okování kožené pochvy a dřevěné nástroje pro práci s kůží, jako je třeba takzvaný „koník“, tedy jednoduše popsáno vlastně takový svěrák pro uchycení kůže při ručním šití. Pokud by neuměl výrobce pracovat se všemi materiály, byl by odkázán na jiného a to je minimálně limitující.

Odlíšnosti materiálů vnímám s povděkem, protože dávají jakémukoliv výrobcí další a další možnosti. Jen hledat technologie a učit se kombinovat, využívat a vhodně aplikovat.

Hudba a hudební nástroje hrají v současné době ve tvém profesním životě prim. Se skupinou Clamortis jste na začátku minulého roku vydali CD Loď bláznů. Co vše provázelo jeho zrod a jak jej přijali vaši fanoušci?

CD Loď bláznů je prvotina, která vznikla z požadavku agentury, která nás zřizuje. Tedy pro potřeby propagace. Porodní bolesti byly adekvátní prvorození, ale o to větší to byla sranda. Nemohu mluvit za posluchače, kdo nás nechce poslouchat, se našťestí neozývá. A jinak máme ohlasy kladné. Příkladem, naše děti si při každé jízdě autem vyžadují přehrávání tohoto CD – bavíme se o dětech ve věku od tří let. Facebookoví fanoušci jsou též spokojení, na koncertech po nás nic jiného než dámské spodní prádlo nelétá, tak je to asi v pohodě... Nicméně, nutno přiznat, že na tomto albu jsou ještě i převzaté písně od jiných kapel. V současné době vytváříme nové, vlastní. Ještě není přesně jasný směr, tedy jestli půjde kapela více progresivní cestou, nebo zůstane u jednodušších úderných kousků. Každopádně letos chceme vydat další album, jehož název je ovšem stále ve hvězdách.

Zahráli jste si i na Keltské noci. Cítíte se být Kelty?

Zde se mohu jen optat, co jsou vlastně Ti, jež se dnes cítí být Kelty? Já beru všechny činnosti související s historií jako historizující a snažím se netlačít na pilu a striktně se sortovat.

Cítíme se být hudebníky a herci, kteří prodají duši té postavě, kterou v nich divák vidí, a čím více se divákovi líbí, tím více herec do ní propadá. A tak to máme i s muzikou. Tedy, máme-li být Kelty, budiž. Ať v nás vidí každý, co chce vidět, je-li mu to milé. A my velmi rádi upadneme do té kouzelné iluze, jež je po nás požadována.

A jaká je tvá vlastní spiritualita, je-li nějaká?

Byl jsem veden ke křesťanství v době, kdy kolem mě bylo plno stupidních věřičů socialismu. Dnes nepojmenovávám žádného boha, ve kterého bych věřil. Velmi mě ale těší sledovat sám sebe a druhé, jejich povahy, vlastnosti, reakce, archetypy mužství a ženství. Pracovat s tím, co vidím, slyším a vnímám. V poslední době hodně čtu knihy právě o sebepoznávání, psychologii a filozofii. Myslím, že než člověk něčemu uvěří, měl by prvně co nejvíce prozkoumat možnosti vlastního poznání i poznání jiných a sunout se za hranice, kterými je často víra a přesvědčení svazují dřív, než by je mohl objevit a v pravý čas dokonce překročit.

Děkuji za příjemný rozhovor a přeji ti, ať se ti v práci daří jako dosud.

WITCHCAMP 2015

2. - 6.7. ČESKÉ MEZIŘÍČÍ

Další ročník programově nabitého setkání pro všechny následovníky pohanských stezek.

Zarezervujte si termín a přijedte se setkat s přáteli, poznat nové, sdílet zážitky a zkušenosti a naučit se spoustu nových věcí!

Členové PFI jako spolupořádající organizace nabízejí výběr toho nejlepšího, co znají!

Akce je vhodná také pro rodiče s dětmi a majitele pejsků.

PFI FAMILY FRIENDLY

AKCE VHODNÁ PRO RODINY S DĚTMI

OTEVŘENÉ RITUÁLY

LETNÍ SLUNOV RAT

21.6. Vlčí slunovrat Kovčín

LUGHNASAD

1.8. v 17:00 - České Meziříčí

MABON

20.9. v 17:00 - Pagan Pride Day Praha

PFI FAMILY FRIENDLY

AKCE VHODNÁ PRO RODINY S DĚTMI

Podrobnosti najdete vždy na webu a facebooku PFI

Výlet s PFICz: Po proudu Úterského potoka

Zveme vás na putování Přírodním parkem Úterský potok za přírodními krásami i stopami dávné historie. Navštívíme hradiště Ostrov, Šipín, Bezemín, Okrouhlé h. a zříceniny hradů Falkenštejn a Gutštejn. Těšit se můžete na rituál k uctění místních duchů, přespání pod širákem a přírodní koupání. Připojit se k nám můžete i v polovině cesty (u Šipína nebo na Gutštejnu).

podrobnosti na webu a FB PFICz nebo na plzensko@pohanskafederace.cz

Trasa: Bezdržice - Konstantinovy Lázně (celkem 30 km)

Kdy: 11. - 12.7. 2015

PFI FAMILY FRIENDLY

AKCE VHODNÁ PRO RODINY S DĚTMI

19.-21.6.2015

základna BW v Kovčíně, kousek od Nepomuku

Brothrus Wulfe Vás zve na druhý ročník celovíkendové otevřené akce, spojené s oslavami letního slunovratu.

Nechte se zlákat lesními běsy jantarových zraků a nahlédněte za oponu fungování Vlčího Bratrstva.

Těšit se můžete na slunovratový obřad Bratrstva, mystéria ohně a vody a vlčího vytí, poutě po okolí a samozřejmě socializaci :-)

ČLENSTVÍ V PFI

Pokud se považuješ za pohana, můžeš být členem Mezinárodní Pohanské federace (PFI).

Členství je roční a vítání jsou jak zájemci, pro něž je pohanství zcela novou věcí a zatím spíše hledají, stejně jako zkušení dlouholetí vyznavači pohanských kultů.

PFIcz nabízí všem členům:

- Přístup do interní sekce webových stránek, kde naleznou cenné návody a informace, recenze, překlady cizojazyčných textů, ke kterým mají i na mezinárodní platformě přístup pouze členové PFI.
- Přístup do všech sekcí fóra Mezinárodní pohanské federace.
- Přístup na internetový server Pagan Plaza, kde jsou ke stažení lokální věstníky z různých zemí a mnohojazyčný internetový čtvrtletník pro členy, Pagan World (Pohanský Svět).
- Možnost zapojit se do projektů a plánování akcí PFIcz a tím jak tuto organizaci, tak pohanství v ČR spoluvytvářet.

Člen se stane součástí Mezinárodní Pohanské federace. Zároveň je členství podporou lokální pobočky, tedy PFIcz.

PFI má mezinárodně platná pravidla pro přijímání nových členů, která jsou:

- musí ti být víc než 18 let (nebo 15 se souhlasem rodičů)
- souhlasíš se třemi principy Mezinárodní Pohanské federace
- zaplatíš členský příspěvek nebo se staneš aktivním členem týmu.

Z členského příspěvku PFI financuje chod své lokální pobočky. Aktuální výši najdeš v přihlášce. Česká pobočka každoročně vydává zprávu o způsobu nakládání s těmito financemi. Na co peníze používáme?

- organizaci akcí v jednotlivých regionech ČR (např. zálohy za rezervace v restauracích),
- přednášky a workshopy tuzemských i zahraničních pohanů (např. cestovní výdaje),
- správu webu (hosting)

a mnoho dalšího.

Konkrétní projekty pravidelně zveřejňujeme na webu i sociálních sítích PFIcz.

Pokud máš zájem stát se členem PFI, stáhni si přihlášku na <http://www.pohanskafederace.cz/clenstvi/> nebo kontaktuj nejbližšího regionálního koordinátora nebo mluvčí za PFIcz a staň se členem realizačního týmu.